

DARBININKAS

LII NR. 64

SECOND CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

PENKTAADIENIS - FRIDAY, RUGSĖJIS - SEPTEMBER 29, 1967

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Ar Amerika pasistengs Vietnamo karą pralaimėti?

Gen. Maxwell Taylor

Vietnamo ir Maskvos komunistai nesukalbami. Vidaus opozicija sustiprino agresiją prieš LBJ politiką Vietname. Tačiau...

Gen. Taylor, buvęs atstovas P. Vietname, rugsėjo 26 pareiškė, kad Amerika gali pralaimėti karą Vietname, jei nepasirodys užtenkamai kantri. Nekantravimą ir isteriką ėmėsi organizuoti opozicija sustiprintu būdu.

KONGRESE rugsėjo 26 sen. Clifford P. Case, N. J. resp. kaltino prezidentą, kad jis "piktinaudoja" Tonkino rez-

liuciją karo veiksmam Vietname stiprinti. Nors kiti senatoriai Case kalbą pavadino parama priešui, bet spauda labiau išpūtė Case kaltinimus. Labiau išpūtė ir 52 kongresmanų reikalavimą, kad Kongresas pervertintų Vietname LBJ karo politiką.

VISUOMENĖJE 320 profesorių, rašytojų, dvasininkų paskelbė savo įsipareigojimą organizuoti fondą, kuris remtų atsakančius vykti į Vietnamą kariuoti. Ragino nevykti, nes įsakymai esą "neteisėti ir nemoralūs". Panašius pasisakymus Vietnamo reikalui — prieš bombardavimą, už derybas — paskelbė ir biznierių grupė. Tokia pat propaganda stiprinama ir tarp uniųjų bei kitose profesijose.

TARP KOMUNISTŲ, vietnamiečių ir maskvinių, palaikomas nenuolaidumas Amerikos siūlomom derybom. Hanoi atmetė ambasadoriaus Goldbergo derybų siūlymą ir sustiprino karinę ofenzivą. Gromyko kalboje rugsėjo 22 J. Tautose bei rugsėjo 26 pasikalbėjime su Rusk. U. Thant ir Anglijos bei Prancūzijos ministrais nesidavė kalbamam apie derybas Vietnamo reikalui. O Maskvoje pagarsinta didesnė ginklų parama š. Vietnamui reiškia karinį spaudimą J. Valstybėm keisti savo politiką Vietname.

Visos šios priemonės, komunistų ir savo opozicijos, siekia vyriausybės atsparumą palaužti.

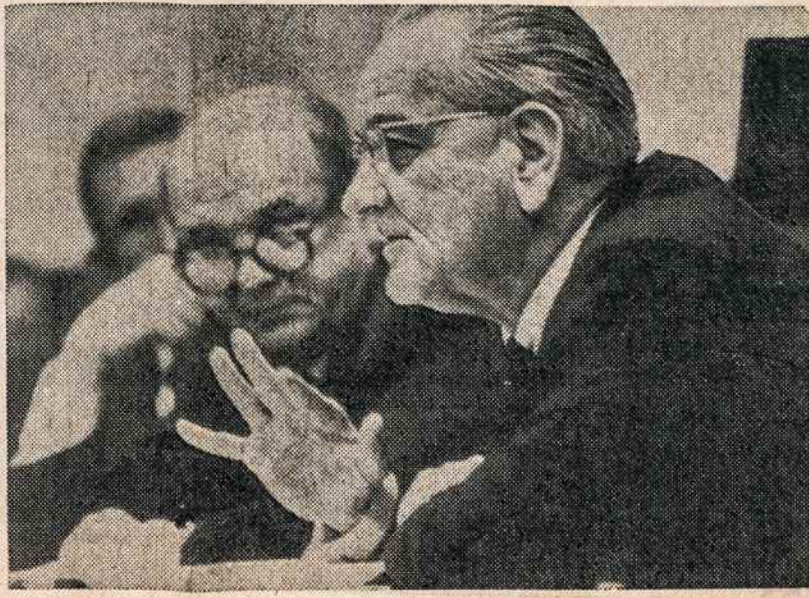
KARIUOMENĖS VADOVYBĖJE nusistatymas priešingas — pasisako už karo veiksmų stiprinimą. Jungtinio štabo vadinamo generolo E. G. Wheeler pareiškimai senatė rugpjūčio 16 buvo viešumai paskelbti dabar, rugsėjo 26 — jis kalbėjo, kad karas gali būti baigtas greitai, jei bus leista blo-

kuoti Haiphongo uostą ir atkirsti š. Vietnamą nuo karinės paramos iš Sovietų bei Kinijos. LBJ sprendimo nepadarė, bet linksta priimti kariuomenės sugestijas.

PASITIKĖJIMAS LBJ kritęs ir norima jį dar labiau nuspausti. O tačiau ir jo priešininkai Americans for Democratic Ac-

tion negalėjo stoti prieš Johnsoną 1968 rinkimam. Jie pamerkė LBJ politiką, pasisakė už "taikos prezidentą", bet jie neturėjo kandidato LBJ vietoj. Nixonas jiems dar baisesnis. Gal Rockefelleris? Bet jokio sprendimo nepadarė, o vienas buvo pareiškęs tiesiai, kad LBJ šiuo tarpu nieku kitu nepakeičiamas. Ir opinijoje nė vienas respublikonas LBJ dar nepralenkė.

Tyčia opozicijos stiprinamas nekantravimas LBJ neišblėskė iš jo linijos.

Prezidentas Johnsonas su valstybės sekretorium atsparūs ir ryžtingi

SVEICARIJOJE susirūpino sava kultūra ir dėl jos varys lauk užsieniečius

Zuericho kantono demokratų partija dar 1965 pristatė federalinei vyriausybei 59,164 balsuotojų pasirašytą siūlymą apriboti užsieniečių skaičių iki 10 procentų visų gyventojų. Šiuo metu jų yra 14,4 proc. taigi anas siūlymas reiškia norą sumažinti užsieniečių skaičių visu trečdaliu. Vyriausybės aparatas veikia lėtai, ir tik perait mėnesį vyriausybė išsiuntinėjo kantonam nurodymus užsieniečių skaičių mažinti. Kiekvienas užsienietis, noris pabūti ilgiau kaip 3 mėnesius, turi gauti apsigyvenimo leidimą, kuris gali būti duodamas vieniometam. Kam yra pasisekę išbūti Šveicarijoje daugiau kaip 5 metus (amerikiečiam 10 metų), tas turi teisę gauti nuolatinio apsigyvenimo leidimą. Tačiau jis vis tiek pasilieka užsieniečių sąrašuose, ir ten gimę jo vaikai negauna Šveicarijos pilietybės.

Pernai užsieniečių buvo 860,000, iš jų 229,000 turi nuolatinio apsigyvenimo leidimą. Apie 550,000 dirba pramonėje, daugiausia Italai. Drabužių gamyboje yra 61 proc. užsieniečių, stambiojoje pramonėje 50 proc. Pagal naujas taisykles per 5 metus turės būti atleista kasmet po 71,000.

Kodėl mažina? Ar saviem žmonėm trūksta darbo? Nurodoma kita priežastis — esą atsiduria pavojuje dėl užsieniečių gausumo šveicarų kultūra; už-

sieniečiai ją keičia. Zuericho prof. Arnold Nieder betgi nurodė, kad šveicarų kultūrą keičia ne tiek užsieniečiai darbininkai, kiek reklamos, televizijos, kinai, knygos, plokštelės, kurios atneša kultūras, lig šiol svetimas šveicaram.

SOVIETUOSE — jei tau sugedo vamzdis

Pagal sovietinę spaudą Kieve vieną šeimą ištiko laimė — gavo butą su nuosava vonia. Bet po kelių dienų vonioje klozetas užsikimšo. Seimininkė kreipėsi į namų sargą; tas liepė kreiptis į "Bloko komitetą". Komiteto vienas narys pa-

SOVIETUOSE — jei turi automobilį

Pagal Time informaciją Sovietuose automobilių yra apie 1 mil. Maskvoje, kuri turi 6,7 mil. gyventojų, automobilių yra 75,000. Bet gazolino stočių Maskvoje yra tik 8, Leningrade 3.

Jei automobilis sugenda, nelengva gauti techniką. Turi pats apie automobilį išmanyti. Dėl to laikant egzaminus vairuotojų leidimui gauti pakamantinėja ir nusimanimas apie motorą.

Kai 1970 italy Fiat pastatys Sovietams automobilių fabrikus, jie gamins per metus po 600,000. Tai bus tris kartus daugiau nei dabar Sovietai gamina.

Sen. T. B. Morton, Kentucky resp., rugsėjo 27 skelbė, kad esą prezidentui smegenis išplovęs "karinės pramonės kompleksas". Anksčiau rėmė prezidento politiką, dabar pasisakė prieš.

New Yorke Amerikos lenkai spalio 1 rengia Pulaskio parodą. Dalyvausią 100,000.

Mes tenorime su jumis pasikalbėti...

Kard. Koenigas aiškino, su kuo Bažnyčia nori dialogo ir su kuo jis galimas

Kard. F. Koenigas

Atvyko į Ameriką Vienos kardinolas Franziskus Koenig. Atvyko "dialogo" reikalais ir Fairfield, Conn. universitete dalyvavo diskusijoje tema "Krikščionybė ir sekuliarinis humanizmas".

Dialogas su ateistais:

Kardinolas pradėjo aiškinti, kam atsirado Romoje sekretariatas netikinčiųjų (ateistų) reikalui. Sekretariatas (kuriam kardinolas pirmininkauja) esą "grįstas siekimu palaikyti ryšius, pokalbius ir susitikimus su tais, kurie yra šalia Kat. Bažnyčios". Dialogo su jais pagrindinis tikslas nėra "juos atverti", o greičiau su jais pasikalbėti, kad galėtume juos suprasti". Vatikano II susirinkimo metu "dialogas buvo pripažintas esminiu dalyku sulaužyti sienai, kuri atsirado tarp Bažnyčios ir pasaulio... Popiežius Paulius tam dialogui sukūrė sekretariatą, kurio kalbėtojai su atsiskyrusiais krikščionimis, su netikinčiais tikėjimais ir netikinčiaisiais", iš kurių su kiekvienu Bažnyčia turi ką bendra.

Kas yra tas "bendra"? — Kardinolas aiškino: "Mūsų tikėjimas į Kristų ir šventąjį Raštą yra bendra su kitais krikščionim; mūsų tikėjimas į Die-

Luigi Raimondi, papiežiaus delegatas Amerikai

vą yra bendras pagrindas su nekrikščionių tikėjimais; o kai dėl netikinčiųjų — tai mes turime bendrą su jais žmoniškumą".

Dialogas su "anti-teistais":

Jei The Tablet (rugsėjo 21) teisingai atpasakojo kardinolo žodžius, tai juose nebuvo suminėta dar viena grupė. Ją kardinolas turėjo, atrodo, galvoje, kalbėdamas apie "ateistus" (netikinčiuosius). O iš tikrųjų yra klaida ją suplakyti su "netikinčiaisiais", nes ji yra "tikinčiųjų" grupė — tikinčiųjų tiesas, priešingas katalikų, krikščionių, žydų, musulmonų, ir kitiems tikėjimams, kurie išpažįta Dievą ar antgamtinį gyvenimą. Tai tikėjimas marksistų, komunistų, kurie valdo Rusiją, pusę Europos, didesnę pusę Azijos. Jie nėra "netikintieji", nėra "ateistai". Jie yra "anti-teistai". Jie ne tik paneigia tai, ką tiki krikščionys; jie yra veržlūs kovotojai prieš tuos kitus tikėjimus.

Jei su ateistais gali būti bendras pagrindas žmoniškumas, tai koks pagrindas gali būti dialogui su "anti-teistais", su komunistais? — Gal kardinolas mato ir su jais bendrą pagrindą — žmoniškumą, sakydamas, kad "visi mes esam Dievo vaikai". Tačiau komunistas nesutiks su kardinolu, kad jis esąs "Dievo vaikas"; jis nesutars su kardinolu dėl to kas yra "žmoniškumas". Kas kardinolui bus "nežmoniška", tas komunistui bus jo tikėjimo išpažinimas...

Dialogui tarp tikinčiojo (teisto) ir tarp komunisto (antiteisto) dingsta bendras susipratimo pagrindas. Lieka kovos pagrindas. Praktika rodo, kad tokios rūšies dialoge komunistas reiškiasi tvirtesnis savo tikėjime ir tiesas pakiša antrai pusei — teologam. Pastarieji vardan dialogo pasisekimo su savo tiesom kapituluoja...

Mažiau kalbama dar apie vieną grupę dialogui. Tai to paties tikėjimo, tos pačios tautybės ar tos pačios profesijos partnerių dialogas. O jiem savo tarpe išsiaiškinti, išsiaiškinti patiem katalikam, katalikam kunigam ir katalikam pasauliečiam — nemažiau svarbu kaip išsiaiškinti su komunistais.

Sis dialogas užmirštas. O jis labai būtų naudingas vienybei susipratimui pasiekti. Jis būtų labai sveikas ir lieptuviams.

AMERIKOJE — ne tik prieš cigaretes

Amerikos moterų krikščionių blaivininkų sąjunga savo 93 metinėje konvencijoje Philadelphiaje pritarė rezolucijai suorganizuoti, iki 1974 viena milijoną narių su vienu milijonu dolerių — savo šimtamei sukakčiai; pritarė, kad istatymu būtų uždrausta alkoholinius gėrimus pardavinėti lėktuvuose; uždrausta televizijoje tarp 3-10 val. pp. reklamuoti alkoholinius gėrimus; kad būtų alkoholinių gėrimų reklamai skiriami pinigai neatleidžiami nuo mokesčių.

Kanada siūlo planą Vietnamui

Kanados už. reik. min. Martin rugsėjo 27 J. Tautose siūlė 4 laipsnių sprendimą Vietnamo reikalui: sustabdyti bombardavimą, įšaldyti karinius veiksmus esamose pozicijose, dary-

ti paliaubas, atitraukti kariuomenes, kurios nebuvo numatytos 1954 Ženevos konferencijoje. Planas nebuvo nei Amerikos nei š. Vietnamo pritaras iš anksto.

Nato nori atominės apsaugos

Nato apsaugos ministrai posėdyje rugsėjo 28-9 Ankaroje. Aktualus atominės apsaugos klausimas. Nato valstybės ėmė baimintis, kad Amerika pradėjo kalbėti apie savo apsaugos prieš atominę agresiją stiprinimą. O kaip bus su Europa? Ar jis bus ginama? Turki- ja pareiškė norą, kad jos teritorijoje būtų bent mažų atominių ginklų, atominių minų.

Tegul jos būtų Amerikos kontrolėje, bet Turkija turi žinoti, kad užpulta ji turės kuo agresoriui atsisteisti. Kitaip — esą Turkija per 48 valandas būtų užimta.

Iš Turkijos ir Italijos Amerikos raketos ir atomai buvo atitraukti prez. Kennedy ir min. pirm. Chruščiovui susitarus dėl raketų atitraukimo iš Kubos.

McNamaros apsauga nepatenkina

Apsaugos sekr. McNamaros paskelbtam projektui organizuoti lengvą priešraketinę apsaugą bus daugiau kaip 1,000 rangovų. Darbas užtruks 5-6 metus; kasmet atsies po bilijoną. Projektu nepatenkintas sen. Fulbrightas ir prieš jį protestavo: esą tai sukliudys susitarti su Sovietais. Nepatenkinti ir sen. Pastore, gub. Reagan, Nixonas, kurie reikalau-

ja tankios apsaugos. Tankioji apsauga, kuri apimtų 50 miestų, sumažintų galimos agresijos nuostolius iki 30 milijonų gyventojų, lengvoji apsauga įgalins agresorių nužudyti Amerikoje 120 mil. Nepatenkinti jie ir tuo, kad McNamara organizuoja pasipriešinimą prieš Kiniją, o tikrasis priešas esąs Rusija.

Izraelio planas taikai su arabais

Izraelio už. r. min. Eban rugsėjo 27 pasiūlė naują planą Izraelio-arabų santykiams — siūlė sudaryti Viduržemio jūros

henduomenę, kurioje suderintų savo ūkinius reikalus Izraelis, Jordanas ir Libanas, pasilikdami kiekvienas suvereninė valstybę. Pvd. Izraelio uostas Eilat ir Jordano ten pat uostas Aqaba gali būti sulieti į bendrą administravimą, Sinajus pusiasalis demilitarizuotas.

— Popiežiaus naujas delegatas Luigi Raimondi rugsėjo 26 atvyko į Ameriką.

— Popiežius Paulius numato kitais metais lankytis tarpt. eucharistiniame kongrese Bogotoje, Kolumbijoje. Ta proga lankysis ir Brazilijoje.

— Graikija išvarė rugsėjo 20 Čekoslovakijos spaudos bei kultūros attache, Rumunijos antrą sekretorių — buvo sugauti šnipinėjant.

VIETNAMO KARO AUKOS

1967 metais iki pereinios savaitės Vietname žuvo 6,721 amerikiečiai — daugiau nei per visus ankstesnius šešis metus drauge. Sužeistų šiais metais 45,705 — daugiau kaip pusė visų sužeistų nuo karo pradžios, nuo 1961 sausio 1.

— Paryžiuje mirė kuni-gaikštis F. Jusupovas, kuris prieš 51 metus nužudė Rasputiną. Kai nuodai valgyje ir vyne Rasputino neveikė, Jusupovas paleido į jį švį. Gydytojas pripažino jį negyvą. Bet po trumpo laiko jis atsigavo ir leidosi bėgti, ir tik kiti keturi šviviai jį nudėjo galutinai.

— Philadelphijoje rugsėjo 27 kilo sujudimas, kai paaiškėjo, kad negrų ekstremistų grupė "Revoliucinės veiklos sąjūdis" rengėsi sukelti riaušes ir nuuodyti šimtus policininkų bei kitų miesto pareigūnų. Nuodų surasta tiek, kad jais esą galima nuuodyti 4,500 žmonių.

Wilsonas, Anglijos premjeras, laimėjo rekordą — jo vyriausybė nepopuliariausia

New Yorkas balsuos lapkričio 7

New Yorko valstija lapkričio 7 balsuos savo naują konstituciją. N. Y. Times vedamajame

— Veneron skrenda dvi raketos — Amerikos ir Sovietų. Abi paleistos birželio mėn. ir turėtų pasiekti spalio mėn.

įvertino ją neigiamai. Esą blogiausia, kad "nauja konstitucija nedraudžia valstybinės paramos konfesinėm mokyklom, kaip yra dabar veikiančioje konstitucijoje". Kardinolas Spellmanas paragino katalikus uoliai dalyvauti ir balsuoti už konstituciją.

Kalbu pasididžiavimo ir pasigėrėjimo jausmo veikiamas

Didžiai Gerbiami JAV LB Tarybos nariai, Tarybos suvažiavimo svečiai,

Kalbu Jums pasididžiavimo ir pasigėrėjimo jausmo veikiamas. Tai, kas dar visai neseniai atrodė tik vizija ir lūkestis, šiandien jau virto gyvenimu: turime bręstančią, stiprėjančią, gyvastingą tautinę savo Bendruomenę! Vis stipriai leisdama savo šaknis, Bendruomenė yra geriausias atsakymas į mūsų ateities siekimus ir rūpesčius. Į Bendruomenės organus išrenkamas mūsų jaunimas yra laimingas tautinio mūsų buvimo praeities ir laidas. Tad yra kuo džiaugtis ir gėrėtis!

JAV Lietuvių Bendruomenė yra ne tik gausiausia, bet ir stipriausia pasaulio lietuvių bendruomenių šeimoje. Todėl jos tvarkymasis, jos veikla ir laimėjimai PLB Valdybai didžiai rūpi. Tai sekam su dideliu dėmesiu ir simpatija. Mano pranešimas lies eilę aktualių Bendruomenės reikalų, tad į pasidalinimą bendros veiklos mintimis bei rūpesčiais žiūrime kaip į dėkingą progą pagilinti tarpusavio bendradarbiavimą. Tokį bendradarbiavimą labai vertinam. Tad kas šiuo metu PLB Valdybai ypač rūpi ir kas turi taip pat rūpėti ir JAV Lietuvių Bendruomenei?

Bendru rūpesčiu bus pažymėta 1968 metų valstybinė Lietuvos sukaktis. Jai skiriame dvejopą uždavinį: valstybingumo sąmonės rekolekcijas ir sukakties įprasminimą išieškamos reikšmės tautiniais mūsų laimėjimais. Visi žinom, kad JAV Lietuvių Bendruomenė yra prisidėjusi eilę įsipareigojimų, todėl visi taip pat su viltingu žiūrimu į jų tesėjimą. Šitai prisimenam ypač dėl to, kad įsipareigojimai buvo prisiminti bendru susitarimu, todėl jie yra Bendruomenės orumo ir garbės reikalas.

1968 šaukiamas III-sis PLB Seimas. Jau ryškėja jo pobūdis ir programa. Laisvosios lietuvių išeivijos interese turi būti įvykis, kuris sukaktiniais metais mus visus suburty krūvon ir įgalintų tautinę mintimi apžvelgti gyvuosius ir didžiuosius lietuviškus mūsų reikalus. Tokiu įvykiu padarykim PLB Seim! Tai turėtų būti mūsų visų tautinė pareiga ir tautinis uždavinys. Nepalikim jo tik PLB Valdybai, įpareigotai Seimą sušaukti, nepalikim tik Seimo Rengimo Komitetui, kuriam pavesti parengiamieji darbai, bet pasiimkim jį visi — visų kraštų lietuvių bendruomenės. Iš jų, taigi ir iš JAV Lietuvių Bendruomenės tikimės: 1. deramo atstovavimo, 2. pozityvios kūrybinės iniciatyvos Seimo darbuose, 3. visokeriopos paramos.

1967 spalio 21-22 Washingtone šaukiama politinė lietuvių konferencija. Joje taip pat dalyvaus ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Jos delegacija sudaroma — iš PLB Valdybos, JAV LB bei Kanados LB vadovybių ir organizuoto lietuvių jaunimo atstovų. Tokios delegacijos sudarymu PLB Valdybai rūpi pabrėžti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vieningumą ir ryškinti ne sklandymosi, bet jungimosi pastangas.

Ryžio ir jungimosi pastangoms taip pat skiriamos PLB Valdybos leidžiamasis Pasaulio Lietuvis. Jo atžvilgiu turime skeptikų, turime ir entuziastų. Skeptikai jo leidimo prasmės ir reikšmės nemato. Entuziastams Pasaulio Lietuvių Bendruomenės idėjos sklindimas ir gyvata be savo organo atrodo neefektyvi, palaida, beveik negalima. Kiekviena net didesnė organizacija kokį nors savo organą turi, tad juo labiau toks organas būtinas tokiai tautinio darbo talkai, kokia yra Pasau-

PLB valdybos vykdomojo vicepirm. St. Barzduko pranešimas JAV LB V-sios Tarybos I-je sesijoje 1967 rugsėjo 23 New Yorke

lio Lietuvių Bendruomenė. Nuomonės taip pat įvairuoja ir dėl Pasaulio Lietuvis turinio: vieni norėtų jo gyvesnio, nevengiančio net polemikos, kitiems jis turi būti kondensuotas laisvojo pasaulio lietuvių tautinės veiklos duomenų rinkinys. Žodžiu, Pasaulio Lietuvis turi savo problemų ir rūpesčių. Vis dėlto didesnio kra-

tų bendruomenių dėmesio jis nesusilaukia: palyginti maža jam atsiunčiam veiklos medžiagos arba jis būna laikraščio pobūdžio, palyginti maža jis susilaukia ir materialinės paramos. Susidarė ne visai palanki Pasaulio Lietuvis nuotaka: daugiau žiūrime ne jam duoti, bet kad jis už dyką duotų. Reikėtų lūžio pirmąją kryp-

timi. Stipriau visokeriopai paremiamas, Pasaulio Lietuvis neabejojamai gerėtų.

PLB Valdyba, susipažinusi su inž. Edm. Cibo atsiūstais projektais, 1967 rugsėjo 4 d. posėdy priėmė lietuvių ženklelį. Ženklelis trikampio pavidalo, raudonom dugne stilizuotas Vytis, kokį vartoja PLB savo blankuose, vokuose, Pasaulio

LB Tarybos posėdyje New Yorke. Iš k. į d. PLB pirm. J. Bačiūnas, naujai išrinktas JAV LB centro valdybos pirmininkas Br. Nainys, PLB vicepirm. St. Barzdukas.

VISKAS MASKVOS GARBEI IR NAUDAI

Dešimtį paskutiniųjų liepos dienų šoko ir daniavo Maskvoj lietuvių chorai, orkestrai, ansambliai ir geriausieji solistai. Visa tai buvo rusų revoliucijos garbei. Bet kai dainininkai bei šokėjai grįžo, tai jų vadovai bei valdiniai reporteriai užtraukė kitą dainą, — nebe apie revoliuciją, o apie "nesuardomą draugystę" su Maskva ir su rusais. Neliko nė vieno išpušto žodžio ir sūkiio, kuris nebūtų buvęs pavartotas rėkte užrėkti kokią nors abejonę apie tos "draugystės" būtinumą. Ženklas, kad Maskvai maža tik dainų ir šokių: atrodo, kad pareikalavo daugiau tos "draugystės" ne tik iškilimėse, bet ir kasdieniniame gyvenime. Tiesa įtikinėjo, kad "draugystė" esanti "tvirta, kaip granitas", o M. Sumauskas — kad "mūsų jėga — draugystė", ir kad Maskvos įvertinimas "įpareigoja dirbti dar atkakliau" ir didinti indėlį į "komunizmo statybos reikalą".

Rėkavimas ta tema pirmosiomis rugpiučio dienomis toks perdėtai įkyrus (ir tuo pačiu metu toks trafaretiškas), kad kelė įtarimą, ar tik nebus vilniškiai kvilingai patekę į paniką dėl tos "draugystės" stokos? (Elta)

GERA STATYBA

Taškento, Maskvos ir Vilniaus laikraščiai rašo, kad Lietuvos statybininkai tenai pastatė namus labai gerai: tvirtus (žemės drebinėjimui atsparius) ir gražius.

O apie statybą Lietuvoje tuo tarpu štai koki vaizdeliai (iš Czerwony Sztandar, Vilnius, rugp. 2):

"Šių metų vasario mėnesį Naujojo Vilnioje prstatant Neris fabriką, sugriuvo mūro siena, "iš šaknų" išraudama įvairias konstrukcijas. Žuvo vienas darbininkas".

"Tą patį mėnesį Kretingoje, tarpkolchozinės statybinės organizacijos garaže sugriuvo

gelžbetoninės pertvaros. Sudaužyti du automobiliai, 6 tūkstančiai rublių nuostolių". "Klaipėdoje, anglies rūšiavimo įmonėje, pasirodė plyšių garbei. O 6 baltikai iš viso nulūžo ir pakibo ant įrenginių. Dėl to visas pastatas tapo nebetinkamas, o jo naudingoji vertė siekė 12 milijonų rublių".

Nelaimių priežastys visais atvejais arba statybininkų apslėidimas, nuostatų nesilaikymas arba projektuotojų klaidos. (Elta)

BUVAU LIETUVOJ, LIETUVOS NEMACIAU

— Buvau Lietuvoje, bet Lietuvos nemačiau. Mačiau tik viešbutį, — pasiguodė vienas ką tik iš kelionės į Lietuvą grįžęs Amerikos lietuvis.

Kai kuriems geriau pasiseka. Gavo ir su žmonėmis susitarti, ir šen ten toliau iš Vilniaus pavažiuoti, net Palangoje pabuvo. (Elta)

Vienas iš tokių laimingesniųjų grįžo su eile pastabų, ypač apie jaunimą:

— Surusėjimui Lietuvos jaunimas, apskritai imant, sąmoningai atsparus. Bet kaip tik daugiausia jaunąjį kartą du priklūs rusiškos "kultūros" požymiai regimai paplitę. Tai dažnas "naudojimasis" rusiškais keiksmažodžiais ir degtinės gėrimas rusišku stilium — iš stiklinių, dideliais kiekiais ir pagreitintu tempu... Taip elgiasi alkstantieji kaip nors pasididžiūsi savo "vyriškumu".

— Tuokiasi jauni. Vidutiniškai imant, — vyrai apie 22 m., merginos apie 20 metų amžiaus. Jau nemaža jaunų vyrų esą vedę rusaites.

— Palangoje rusų antplūdis tiesiog pritenkiantis. Krinta į akį vasarvietėje neįprastas kiekis gatvėse vaikščiojančių giniluotų rusų.

— Vilniaus bažnyčiose gali pamatyti apie penktadalį susirinkusiųjų maždaug 20 metų amžiaus jaunimo: maždaug

toks pat nušimtsis jaunimo, kaip ir iš viso gyventojų tarpe. Bažnyčios ypač esančios perpildytos per Kalėdas, Velykas ir... Vasario 16 d. "Marija, Marija," populiariausia giesmė bažnyčiose. O "Lietuva brangi", visuotinių tylių sutikimu, laikoma uždrausto tautos himno pakaitalu. (Elta)

Maskva mokytus mokė

Dešimtį paskutiniųjų liepos mėnesių dienų Lietuvoje lankėsi nepaprasta propagandinė ekspedicija aiškinti rusų kompartijos neseniai surašytą "tezių". Ekspedicijai vadovavo du marksistinės filosofijos profesoriai (Jakovlevas, Gapocka), ekonomistas Charachasjanas ir net maskvinės užsienio reikalų ministerijos patarėjas V. Kuznecovas. Mokė vietinius partijos aktyvistus, kaip skelbti kompartijos mokslą. Ekspedicija, be Vilniaus, dar lankėsi Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje ir net Rokišky. (Elta)

"Nėra vietų"

Būrys studentų iš Rygos vieno Vilniaus "Sov. Litva" laikraščio redakcijoj apsikundė "Neringos" kavine. Radę ant durų užrašą "Miest niet" (vietų nėra). Paprašę įleisti bent pažūrėti į vidaus išpuošimus, apie kuriuos girdėję. Pamatę ne tik išpuošimus, bet ir gana daug neužimtų stalų. Tačiau jiems buvę sausiai pasakyta, kad tie stalai neaptarnaujami ir tiek. (Elta)

Redakcija nusiuntė kavinėn savo žvalgus. Tie irgi rado tą patį užrašą ant durų, ir dar ant tuščiąjų stalų užrašus — "Zakazanno" (užsakyta). Zvalgai laukė kone valandą, bet joki užsakytojai neatėjo. Tada išsiteiravo, jog tie stalai laikomi neužimti todėl, kad kavinė trūksta padavėjų. Grįžo redakcijon, žvalgai paskelbė laikraštje pasiūlymą "Neringos" kavinei pakeisti užrašą ant durų: vietoj "nėra vietų" parašyti,

Lietuvių ir kt. ženklelis dviejų rūšių — sidabrinis ir auksinis. Aiškinamasi platinimo sąlygos ir galimybės.

PLB Valdyba, ligi šiol turėjusi savo ryšinius Vliko Valdyboje ir Taryboje, 1967 rugsėjo 4 dienos posėdy taip pat pritarė ir Vliko ryšiniui PLB Valdyboje. Šiuo būdu tarpusavio bendradarbiavimas praplečiamas ir gilinamas. Iš Europos yra atėjęs siūlymas bendru susitarimu keisti Vliko sudarymo būdą: pusę jo atstovų turėtų ir toliau skirti politinės srovės ir kovos sąjūdžiai, pusę siūstų Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

Sukaktininių metų PLB Valdybos skelbtas dainos ir giesmės teksto konkursas tedavė dalinius vaisius: komisija rado tinkamą tik mokykliniam jaunimui skiriamos dainos tekstą (autorius — B. Brazdžionis). Suaugusių chorui skiriamos dainos konkurso terminas pratęsiamas.

PLB Valdyba, siekdama kraštų bendruomenių veiklos derinimo ir skatinimo, ryžtasi aktualiuosius reikalus ryškinti bendraraščiais. Vieni tokie bendraraščiai, susiję su PLB Konstitucijos vykdymu, be abejo, turės privalomosios galios, kiti, liečią bendrosios bendruomeninės veiklos nurodymus, skiriami kraštų bendruomenių vadovybių svarstymams. Ligi šiol parengti du bendraraščiai: pirmasis, liečią kraštų bendruomenių atstovavimą III-jame PLB Seime, yra paskelbtas Pasaulio Lietuvis 1967 birželio 29 nr., antrasis, liečią sukaktinuosius 1968 metus, skelbiamas 1967 rugsėjo 30 nr.

Stai tie reikalai, kuriems PLB Valdybos pavedimu prašau Jūsų dėmesio, pritarimo ir paramos. Kaip lygiai JAV Lietuvių Bendruomenei PLB Valdybos vardu nuširdžiai dėkoju už parodytą dėmesį, pritarimą ir paramą jos darbui ir pastangoms. Tarpusavy išsiaiškindami ir susitardami, laimėsim tą susipratimą bei susiklausymą, kuris būtinas darbo sekmei ir vaisingumui. Nuširdus dėkui Tarybos Prezidiumui už sudarytas sąlygas pasikalbėti ir pasitarti.

kad "nėra padavėjų", arba stačiai — "nėra tvarkos". (Elta)

Kunigo kelias į partiją — ilgas Jonas Ragauskas, buvęs kunigas, 1948 pavirtęs uoliausiu "antikonigu", rugpiučio 23 visuose laikraščiuose Lietuvoje buvo sveikinamas ir garbinamas sulaukęs 60 metų amžiaus. Per pastaruosius 19 metų reikėsi kaip pats uoliausias Lietuvoje priešreliginės propagandos apaštalas. Kitas J. Ragausko bendrakeleivis, buvęs kunigas S. Markonis (dabar antireliginio muziejaus direktorius buvusiojo šv. Kazimiero bažnyčioje Vilniuj) Tiesoj prasarė apie pašlijusią Ragausko sveikatą.

Į naują tikybą, tačiau, kelias J. Ragauskui, pasirodo bus buvęs ilgas. Dar tik dabar jis esąs priimtas... kandidatu į komunistų partiją... (Elta)

Vilniaus "garbės piliečiai"

Vilniaus miestui pridėjo dar tris "garbės piliečius": rusų raketinės kariuomenės vadą maršalą N. Krylovą, rusų aviacijos maršalą J. Savickį ir generolą pulkininką V. Obuchovą. Tie nauji "Vilniaus piliečiai" gyvena Maskvoj ir atitinkami rasta jiems buvo įteikti tenai. Ta garbė jiems pripažinta už tai, kad 1944 dalyvavo Vilniaus rusų naudai atsigrabime iš vokiečių. (Elta)

Foto VYT. MAŽELIS

- vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto pataraviniai

Tel. HY 7-4677

422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

Daug sutaupysi pirkdamas per SPARTĄ radiją, radioconsoles, color ir kt. TV, tape recorderiai, patefonai, fonografai, įv. skaičiavimo mašinos, cash registeriai, rašomos mašinelės visomis kalbomis. Visi gaminiai Telefunken, Grundig, Zenith, Burroughs, Olympia, Royal, etc. Katalogus ir informacijas gausite tik pranešę savo adresą — J. L. GIEDRAITIS, 10 Barry Dr., E. Northport, N.Y. 11731

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIO VALD. 25 METAI

SEŠTADIENIAIS NUO 5 iki 6 val. pop.

DIREKTORIUS: DR. JOKUBAS J.

STUKAS

1330 KILB 97-9 Mg. FM

ADRESAS: 1016 SCHLEIFER ROAD HILLSIDE, N.J. 07205

TELEFONAS: 289-6878, AREA CODE 201

LAISVĖS ŽIBURYS

Radio programa lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais, 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga

Išlaikoma lietuvių radio klubo narių mokesčiai, aukomis ir skelbimais.

62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379

Vedėjai: ROMAS KEZYS — TW 4-1288, ANTANAS MAZEIKA — VI 5-6332

Nauja New Yorko mieste — parduodami ir taisomi GRUNDIG - TELEFUNKEN - BLAUPUNKT - NORDMENDE Neš. radijai, kamb. radijai, Hi-Fi (stereo), įrekdavimo aparatai, nešiojami stereo fonografai

GERMAN ELECTRONIC SERVICE CORP.

Specialistai pataraviniai ir visos dalys įvairiems Europos gamybos aparatams.

Lengvai pastekiama traukiniais arba automobiliais — 61-05 39th AVE., WOODSIDE, N. Y.

Paskambinkite: TW 9-3900 ir nurodys, kaip lengva pasiekti jų vietą.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudus ir visais reikalais kreipkitės į

Insurance - Real Estate JOHN ORMAN AGENCY

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčiai (Income Tax) pareiškimai. — Tel. Virginia 6-1800.

110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y. Tel. Virginia 6-1800

NEW YORK CHICAGO

LITAS Investing Co., Inc.

Paskolos — geromis sąlygomis. Aukštos palūkanos už indėlius.

86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — (212) 441-6799
6755 S. Western Avenue Chicago, Ill. 60636 — (312) 476-2242

LIUDOS MIKULSKYTĖS

įvairių moteriškų drabužių krautuvė

Krautuvė yra didelis įvairių gatavų moteriškų drabužių pasirinkimas: išgelinės - balinės bei darbo suknelės, megstukai, apatinukai, bluzketės, kojinės. Čia gaunama stilingai ir gauti moteriški drabužiai, pritaikinti įvairioms progoms ir dydžiai.

95-04 JAMAICA AVE. Woodhaven, N.Y. 11421

— Tel. 849-7240 —

HAVEN REALTY

Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance

Apdraudimas gyvenybės, namų, automobilų, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudus, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pigu investacijos.

Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

VYTAUTAS BELECKAS Savininkas

Salė vestuvėms ir kitokioms programoms. Be to, diendienai poilsio turiniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

1883 MADISON STREET BROOKLYN 27, N. Y. (Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADŽIONAS, sav.

36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11206

Telefonas STagg 2-5938

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Tai kalbėjo du suvažiavimai

Lietuvių tautai tenka du sunkūs uždaviniai: išsivaduoti iš nelaisvės savo žemėje ir išsilaikyti laisvėje kituose kraštuose. Pirmuoju atveju lietuviai tautą žudo priešas, antruoju atveju ją silpnina pačių lietuvų nutautimas. Jei kova dėl gimtojo krašto laisvės priklauso ne tikrai nuo pačių lietuvų pastangų, tai kova su nutautimu yra grynai pačių lietuvų reikalas. Čia niekas iš šalies negali padėti, nes kiekvienas nutautėlis savo tautos atžvilgiu yra savizuda: jisai pats jau žūna, niekeno prievarta nespaudžiamas, ypač laisvame ir demokratiškame krašte. O kas pats žūdos, tam kiti jau negali nieko padėti. Ir tokia tauta, kuri lengvai su kitomis susimaišo ir sutirpsta, nėra nei gerbiama: ji užmirštama kaip traša, kurią apkloja naujas želmuo. Ta mintis išreikšta ir Makabejų knygoje, šventame rašte.

Lietuvių tautai, kuri šiandien baisesi žudoma savoje žemėje, kiekvienas sąmoningas lietuvis svetur yra neįkainojama brangenybė. Jis yra reikalingas tiek kovai už tėvų žemės laisvę, tiek ir savo tautos gyvybei palaikyti. Dėl to turi būti sutelktos visos mūsų pastangos, kad nei vienas lietuvis svetur savo tautai nežūtų. Tais uždaviniais nėra lengvas, nes svetima aplinka žmogų traukia, jo dvasią persmelkia, nutautina, sulieja su kitais. Čia reikia labai tvirtos dvasios, kad galima būtų ir naujom gyvenimo sąlygom prisitaikyti ir sauges neprarasti — neatitūrkinti nuo savo tautos ir nepamiršti gimtosios kalbos. Tai visada lengviau išsilaikyti didesniame būryje, bendruomenėje, negu atskiram žmogui. Žinome tai gerai iš lietuviškų parapijų ir

kolonijų Amerikoje: kur jos didesnės ir tvirčiau suorganizuotos, ten ir lietuviškumas stipriau laikosi.

Visi lietuviai, visos jų organizacijos ir parapijos turi sudaryti vieną didžiulį lietuvų susivienijimą, susijungti Lietuvių Bendruomenėje, kad galėtų sėkmingiau siekti bendro tikslo: laisvės pavergtam tėvų kraštui ir lietuviškos išlaikymo gyvenamajame krašte. "Kur du stos, visados daugiau padarys; viens pradės, kits padės, draug toliau varys" — rašė Adomas Jakštas dar caro laikais. Tos bendros tautos dabar dar daugiau reikalinga negu anais laikais, nes šie laikai lietuvius tautai yra dar žiauresni ir nuostolingnesni. Tų, nuo toliu savajai tautai neturime patys didinti savo nesutarimų ar pakrikimo. Ta prasme pasisakė ir du suvažiavimai New Yorke.

Kunigų Vienybės seimas rugpjūčio 23-24 tarp kitų nutarimų paskelbė ir pastangas, kad į lietuvių parapijas būtų skiriami tik lietuviai kunigai ir tuo parapičiam užtikrinamas lietuviškas religinis patarnavimas. Kunigai gi buvo skatinami labiau išsijungti į Lietuvių Bendruomenės veiklą.

JAV LB tarybos suvažiavime rugsėjo 23-24 irgi atkreiptas dėmesys į tampresnį priklausymą lietuviškom parapijom, veiksmingą dalyvavimą organizacijose ir Bendruomenėje, jėgas skiriamas lietuviškai veiklai, neekvojant jų tarpusavio ginčiam ir skaldymuisi.

Kiekvienas turėtų pajusti pareigą sąmoningai ir veiksmingai išsijungti į bendrą tulką, kuria siekiama išsivaduoti lietuvių tautą iš nelaisvės ir išlaikyti gyvą laisvėje.

JAV Lietuvių Bendruomenės trejų metų darbai

Centro valdybos veikla skiriama į dvi dalis: veikla prie centro valdybos sudarytų centrinių institucijų ir pačios centro valdybos.

Prie centro valdybos atskiriems uždaviniam vykdyti buvo sudarytos dvi institucijos: švietimo Taryba, kuriai vadovavo centro valdybos vicepirmininkas Jeronimas Ignatonis ir kultūros fondo valdyba. Jos pirmininkas yra centro valdybos vicepirmininkas Zigmąs Dailidka.

LITUANISTINIS SVIETIMAS
Svarbesni švietimo tarybos uždaviniai buvo aptariamie centriniai valdyboje. Taip pat ne kartą Centro valdyba talkino švietimo tarybos darbams.

a. **Mokytojų konferencijos.** Kas metai švietimo taryba organizavo liuanistinių mokyklų mokytojų konferencijas. Praėjusiais metais mokytojų konferencijos įvyko lapkričio 26-27 Chicagoje ir gruodžio 17 Brooklyne. Centro valdyba nešė konferencijų suorganizavimo finansinę naštą ir išleido rotatorium spausdintus konferencijų darbus. Švietimo taryba mokytojų studijų savaitę rūpestingai suorganizavo ir pravedė š.m. liepos 30-rugpjūčio 6 Dainavoje. Centro valdyba padengė studijų savaitės rengimo susidariusias išlaidas.

c. **Finansinė parama.** Centro valdyba kas metai skiria piniginę paramą Pedagoginiam liuanistikos institutui. Pravedant Kultūros fondui finansinį vaju, už išplatintus dovanų paskirstymo bilietus paliekant pusę sumos apylinkių valdyboms, buvo sudarytos sąlygos, suteikti lėšų liuanistinio švietimo reikalams apylinkėse. Iš vaju metu surinktų pinigų Chicagoje apygardos valdybai teko 1,500.00 dol.

Šiais metais centro valdyba atsiskakė nuo bendro finansinio vaju, bet ragino apylinkių ir apygardų valdybas, kad savose vietovėse telktų lėšas liuanistinio švietimo reikalams.

d. **Mokinių klausimas.** Prieš mokslo metų pradžią kas metai centro valdyba prašo apygardų ir apylinkių valdybų stengtis, kad lietuvių tėvų vaikų lankytų liuanistines mokyklas. Taip pat stengiasi liuanistinių mokyklų lankymo klausimą

retume pieno. Drabužių žadam imti nedaug, nes to gero Vokietijoje netrūksta! Vežimą pasirošiu rytoj. Daržinė gali stovėti nors metus. Jei frontas sujuda, pakinkau arklius ir atbildam pas jus. Tikiuosi, nepaugs mūsų raudonieji velniai! — drąsiai kalba Jurkys.

Šilėnuose girdimas tolimas patrankų dundėsys. Davienė rūpinasi, kad vežime būtų maisto, drabužių ir patalynės. Ji krauna daiktus ir slapčia šluostosi ašaras.

— Jaučia mano širdis, kad Jonuko nematysiu būdamą gyva! — liūdnai galvoja. — Patrankų balsas vis labiau girdėti. Arčiau mūsų kariauja, gal paskutinę dieną džiaugiuosi Joneliu!

Antanas Jurkys taip pat klausosi patrankų kalbos.

— Reiktų bėgti, bet Vilnius dar laisvas. Naudoja, biesai galingas patrankas, dėl to taip toli girdimos! — mąsto Jurkys.

Tą vakarą užėina į Jurkių sodybą du suvargę lietuviai kariai.

— Iš kur keliaujate, vyrūčiai? — klausia Antanas.

— Traukiamės nuo Nemuno, nes raudonieji lipa ant kulnų! — kalba nusiminę kareiviai.

Jurkys kareivius pamaitina, apnakydina. Tą pačią naktį Antanas atsisveikina su savo ūkiu. Palieka gražius trobesius, kaimenę galvijų, pulką avių, tu-

JAV LB V-sios Tarybos I-jai sesijai 1967 rugsėjo 23 - 24
New Yorke JAV LB centro valdybos pirmininko J. Jasaitis-
čio kiek patrupintas pranešimas

simą padaryti gyvą jį gvildeinant ir keliant spaudoje. Šiais metais centro valdyba bendra raščių kreipėsi į apygardų ir apylinkių valdybas ir atskirais raštais į dvidešimt spaudos bendradarbių, kad liuanistinių mokyklų klausimas prieš mokslo metų pradžią ypatingai gyvai būtų keliamas ir kad lietuviai tėvai būtų raginami vaikus leisti į liuanistines mokyklas.

e. **Bendruomenės idėjos klausimas mokyklose.** Centro valdyba siekė, kad aukštesnių skyrių liuanistinių mokyklų mokiniai būtų supažindinami su Lietuvių Bendruomenės idėja ir organizacine santvarka. Mokytojais į šį reikalą žiūri palankiai, tik reikia paruošti mokymui tinkamą medžiagą.

Pedagoginis liuanistikos institutas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės kursą pradės šiais mokslo metais.

KULTŪROS FONDAS

"Lietuvių mokslininkas, rašytojas, muzikas, dailininkas — visi jie turi teisės laukti, kad kultūros fondas padėtų išleisti į savą visuomenę ir į kitataučių pasaulį. Lietuviška šeima ir mokykla laukia KF paramos lietuviškajai jaunajai kartai auklėti." Toki uždaviniai buvo paskelbti atsišaukime kultūros fondą įsteigus.

Kultūros fondo finansinė padėtis šiais metais žymiai sustiprėjo. Jau galima planuoti ir vykdyti didesnius uždavinius.

a. **Finansinis vaju.** Apmokėjus "Aleksandro" išleidimo skolas tolimesnei Kultūros fondo veiklai reikėjo didesnės finansinės paramos. Praėjusių metų rudenį reikėjo perspausdinti kai kuriuos vadovėlius ir išleisti pratimų sąsiuvinius. Kultūros fondo lėšų papildyti rugsėjo mėnesyje buvo pravestas finansinis vaju.

Vajaus pasisekimą užtikrino Tarybos nario dr. Leono Kriaučeliūno pastangos. Jis vienas sutelkė apie 6,000.00 dol. Į vajaus pravedimą buvo išsijungę

ziną kiauilių, būrį arklių, žąsis, antis, kalakutus ir vištas, o pats išvažiuoja pora arklių pašėmęs maisto ir drabužių su žmona ir trimis vaikais į nežinią. Jis ragina bėrius, kad greičiau pasiektų Šilėnus ir paimitų Joną.

Jonas, motinos palaimintas, palieka tėviškę suspausta širdimi. Dangus prisėtas žvaigždžių, mėnulis kažkuo džiaugiasi, o Davių sūnus vos laikosi nešaukęs. Užvažiuavęs ant kalnelio, Jonas atsigrįžta į tėvų sodybą:

— Mamyte, esu labai nelaimingas! — taip sakydavo vaikas, kai jausdavos nelaimingas. — Gal niekada nematysiu Šilėnų! — graudulys spaudžia Jonui gerklę.

Jono klausia pagauna patrankų maurojimą. Jonas truktelia vadeles, kad prisivytų dėdės vežimą.

Po dvejojo parų Jurkio vilkstinė pasiekia Vokietijos sieną. Pasienny jie randa daug pabėgėlių iš įvairių Lietuvos vietų. Visi laukia sienos atidarymo. Daugelis turi leidimus pereiti sienai. Pavakare pasklinda žinia, kad sieną atidarė. Pabėgėliai skuba prie perėjimo. Jurkys su Jonu išsijungia į eilę, bet randa keletą vežimų, kurie neturėjo leidimo, ir jų neleido toliau važiuoti. Žmonės susirūpinę kalba, kaip patekti į Vokietiją.

(Bus daugiau)

J. Jasaitis, išbuvęs JAV LB centro valdybos pirmininku dvi kadencijas

ir Lietuvių Bendruomenės apylinkių valdybos platindamos dovanų paskirstymo bilietus.

b. **Centro valdybos įnašai.** Kas metai centro valdyba iš kasos Kultūros fondui perveda nemažas pinigų sumas. Kultūros Fondo kasai pagerėjus didelė dalis centro valdybos įdėtų pinigų bus sugražinta į centro valdybos kasą.

JAUNIMO REIKALAI

Numatyta sudaryti prie centro valdybos jaunimo taryba ar komisija nebuvo sudaryta, nes rengiant jaunimo kongresą aktyvusis jaunimas buvo išsijungęs į kongreso rengimo darbus.

Jaunimo reikalais rūpintis buvo pavesta centro valdybos nariui Vaclovui Kleizai.

Praėjusių metų vienu iš didžiausių įvykių buvo Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Rengiant jaunimo kongresą centro valdyba ragino apylinkių valdybas sudaryti jaunimo komitetus, telkti kongresui lėšas ir talkinti kongreso rengėjams. Be to, centro valdyba savo iniciatyva surinko apie 2000.00 dol. iš kitų kraštų į kongresą atvykusiems jaunuoliam stovyklos išlaidoms apmokėti. Centro valdyba taip pat atsiskakė reikalauti iš jaunimo kongreso rengėjų skolos, kuri susidarė už bilietus, duotus kongreso dalyviams į dainų šventę.

Centro valdyba keliais atvejais pinigais rėmė jaunimo sportinę veiklą.

Tariasi Los Angeles delegatai J. Kojelis ir Bern. Brazdionis (d.)

Nuotr. V. Maželis

KONFERENCIJOS IR PASITARIMAI

Centro valdybos nariai dalyvavo įvairiose konferencijose, posėdžiuose ir pasitarimuose. Keletas jų verta paminėti.

a. **Posėdis Clevelande.** Praėjusių metų rugsėjo pabaigoje PLB valdyba Clevelande sukvietė posėdį, kuriame dalyvavo PLB, JAV LB Centro ir Kanados LB Krašto valdybos. Posėdyje taip pat dalyvavo ir liuanistinio švietimo vadovai. JAV LB atstovavo: Vytautas Volertas, Jeronimas Ignatonis, Jonas Jasaitis, Jonas Jurkūnas, Vaclovas Kleiza, Jonas Paštukas, Mečys Šimkus ir Jonas Svedas.

b. **Konferencija New Yorke.** Š. m. sausio 14-15 Vliko vadovybė sukvietė diplomatinės tarnybos, PLB, JAV LB centro, Kanados LB krašto valdybų, Laisvės Komiteto, Alto ir Vliko vadovybių konferenciją New Yorke. Šioje konferencijoje JAV LB atstovavo Vyta-

tas Volertas, dr. Petras Vileišis, Jonas Slepetyš, Jonas Jurkūnas, Vaclovas Kleiza ir Jonas Jasaitis.

Konferencijoje plačiai buvo aptartas 1968 metais Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 50 metų sukakties klausimas, finansų sutelkimo ir kiti reikalai.

c. **Spaudos konferencijos.** Painformuoti apie centro valdybos veiklą ir kelti bendruomenines problemas lietuvių spaudoje centro valdyba buvo sukvietusi šešias spaudos konferencijas — pasitarimus. Jose buvo pristatyti liuanistinio švietimo, kultūros fondo, LB Tarybos rinkimų, organizaciniai ir kiti įvairūs bendruomeninio darbo reikalai.

d. **Pietų Amerikos lietuvių kongresas.** Pietų Amerikos lietuvių kongrese JAV LB Centro valdybai atstovavo Dalia Talat Kelpšaitė.

e. **Tautinių šokių mokytojų pasitarimas.** Į jaunimo kongresą ir dainų šventę atvykusiu tautinių šokių mokytojų Centro valdyba buvo sukvietusi aptarti JAV ir Kanados lietuvių III-sios tautinių šokių šventės klausimus. Pasitarime dalyvavo 18 mokytojų.

(Bus daugiau)

VYSK. V. BRIZGIO LAISKAS
DĖL KOPLYČIOS ROMOJE

Brangūs lietuviai

Kreipiuosi į jus ne eiliniu reikalu, kuris ateityje nepasikartotų. Lietuvos vyskupai dar laisvės metais svarstė galimybę sukurti kokį nors lietuvių paminklą šv. Petro bazilikoje Romoje. Pasaulio ir Lietuvos tragedija sukludė jiems tai įgyvendinti.

Tuoju po antrojo pasaulinio karo vyko po šv. Petro bazilikos archeologiniai tyrinėjimai. Jų metu buvo po 1700 metų atkastas šv. Petro karstas. Prieš tai jis buvo patikrintas tik imperatoriaus Konstantino laikais. Atkastoje erdvėje nutarta įruošti kelias koplyčias. Tada buvo galimybė ir lietuvių vieną gauti. Arkivyskupas metropolitas Juozapas Skvičkus (miręs 1959.12.3) ir vyskupas Vincentas Padolskis (miręs 1960.5.3) kreipėsi į mane, kad aš sutikčiau surinkti šiam tikslui lėšas. Aš, vos tik atvykęs į Ameriką, su Amerikos lietuviams santykių turėjau dar mažai, trenčiniai visi buvo tik naujakuriai: nepasitikėjau galėsi tai padaryti ir atsiskakiau. Koplyčios teko kitiems.

1966 metais buvo mums iš Vatikano pasiūlyta dabar tokią koplyčią iškasti arti šv. Petro karsto. Aukštose pareigose esą lietuvių bičiuliai gavo neformalų ir šv. Tėvo pritarimą. Pasiteiravę Amerikoje, Kanadoje, Europoje, Pietų Ame-

rikoje daugelio lietuvių kunių ir pasauliečių nuomonės, mudu su a.a. vyskupu Pranciškum Braziu 1967 gegužio mėnesį pasirašėme tuo reikalu prašymą šv. Petro bazilikos administracijai. Teigiamas atsakymas buvo gautas liepos mėnesį. Žodžiu ir raštu yra sutarta, kad šv. Petro bazilikos kriptotoje, arti šv. Petro karsto bus iškasta ir įruošta lietuvių fautos vardu koplyčia. Šv. Marijos Gailestingumo Motinos — Aušros Vartų Viliūje titulu koplyčia bus skirta lietuvių tautos kankinių atminimui. Altoriaus sienoje bus Aušros Vartų — Gailestingumo Motinos paveikslas mozaikos kopija. Dvieju sienų, kiekviena po 32 kvadratinus metrus, ir tokio pat ploto lubų bei grindų projektus paruoš lietuvių menininkai. Apie visus projektus, garbės ir darbo komitetus visuomenė bus informuojama. Koplyčia turėtų būti viso pasaulio lietuvių paminklas. Prašome todėl kiekvieną lietuvių prisidėti nors maža auka. Labai pageidautina, kad šiam tikslui būtų sudarytas komitetas kiekviename krašte. Visos išlaidos siektų apie 70,000 dolerių. Viso pasaulio lietuviams tai nedidelė suma. Jeigu laiku surinksimė lėšas, koplyčia bus įrengta 1968 metais. Pasiryžkime ir sukurkime mūsų tautos paminklą šalia šv. Petro karsto Romoje.

O. NENDRĖ

JO RANKA

(17)
— Matai, Joneli, tavo pareiga važiuoti su dėde. Tu mokytas, galėsi geriau laisviems žmonėms parodyti komunistų melą! — prašo motina. — Lėkės su manimi, man vistiek nieko negalėsi padėti. Tave tuojau suims, įkiš į kalėjimą ar ištrems... — sudreba motinos balsas. — O kai išvažiuosi, visada turėsiu vilgtį, kad tu esi laisvas ir gyvas!
— Klausyk, Jonai, motinos! Jos lūpomis Dievas savo valią apreiškia — susimastęs sako dėdė.
— Mamyte, kaip aš galiu palikti vieną nežinią... — susijaudina Jonas.
— Vaikeli, jei tu išvažiuosi, manęs jie gali neliesti, o jei tu liksi, nepaliksi ir manęs ramybės, o tave tikrai paims į kariuomenę... Važiuk, sūneli, man rodos, tai geriausia išeitis, — maldauja motina.
Jonas mato, kad motinos lūpomis sakoma tiesa, bet jam labai sunku... Jis apkabina motiną, ir abudu pravirksta...

Antanas taip pat šluostosi akis. Jis pradeda juodu raminti:

— Gal frontas nepasieks Lietuvos. Vokiečiai skelbia, kad komunistus sulaukys ir gražins į Rusiją.

— Duok Dieve, kad vokiečiai atstumtų tolyn nuo Lietuvos tą raudonąjį marą! — atsi-dūsta Davienė.

— Mes paliksim savo namus, kai komunistai bus prie Vilniaus, — sako Antanas.

— Atrodo, kad anksčiau nereikia. Nemunas turėtų sulaukyti raudonąjį antplūdį bent kelias dienas, — garsiai galvoja Jonas.

— Jonukas paims porinį vežimą ir geriausius arklius, — sako motina. — Įdėsiu dešrų, kumpių ir lašinių. Paruošiu džiovintų sūrių, sviesto, duonos, džiovėsių. Jei Vokietijoje trūks maisto, tai lašiniai jums palengvins kelią. Atsimenu per aną karą už lašinių gabalą vokiečiai viską prašomas padarydavo.

— Manome vestis karvę, tu-

Aleksandras Kuršius New Yorke

Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga išleido labai įdomų leidinį — knygėlę apie pirmąjį New Yorko gydytoją, lietuvių Aleksandrą Kuršių, kuris taip pat buvo ir pirmas mokyklos rektorius New Yorke, tuo metu vadinamame New Amsterdame.

Tos knygos parengimu daugiausia rūpinosi dr. Vaclovas Paprockas, gyvenęs redakcijos kaimynystėje. Ne kartą tenka su juo susidurti, pasikalbėti, aktualiais dienais klausimais. Daug kartų jis vis prisiminė ir Kuršių, kaip jis ieško medžiagos, ieško jo disertacijos. Tą disertaciją surado Leideno universitete Olandijoje (kitas egzempliorius esąs dar Britų muziejuje Londone). Disertaciją, parašytą lotynų kalba, išvertė į anglų ir lietuvių kalbas, visa sudėjo į vieną knygą, pridėjo paaiškinimus, kai kurių dokumentų faksimiles, išrašus, vertimus. Taip pasidarė gana įdomi knygėlė. Įdomi visiems, kurie mėgsta praeitį.

Reikia atkreipti dėmesį, kad knygėlė labai tinka dovanoti amerikiečiams, nes čia be jokios propagandos parodoma, kaip lietuviai prisidėjo prie šio krašto kultūrinimo. Tikrai galime pasididžiuoti, kad New Yorke pirmasis mokyklos rektorius ir išmokslintas gydytojas buvo lietuvis. O tai buvo labai seniai — prieš 300 metų!

Kaip atsiliepiama amerikiečiams
Knyga susilaukė daug dėmesio iš amerikiečių tarpo, iš gydytojų, kurie domisi medicinos istorija, šiaip praeitimi. Kaip įprasta, čia greitai reaguojama laiškais. Tokių laišku parašė ir dr. V. Paprockui. Vieni stebisi disertacija, kiti senove.

Vienas iš jų rašo, kad jo giminės kamienas siekia anuos laikus, kai New Yorkas vos kūrėsi. "Tai ką gali žinoti, gal tas lietuvis gydė mano giminę anais laikais." — rašo aname laiške.

Norėdami plačiau susipažinti su pirmuoju lietuvių gydytoju ir mokytoju, čia išstisai perspausdiname dr. V. Paprocko knygos pratarmę. Redakcija įdėjo į tą pratarmę tik skyrių antraštes.

Kodėl išleista knyga?
1662 dr. Alexander Carolus Cursius-Curtius parašė ir viešai apgnė disertaciją apie "Inkstų ir šlapimo pūslės akmenį".

Apsispręsta perspausdinti šį prieš 300 su viršum metų parašytą mokslinį veikalą, vaduojantis dviem samprotavimais: 1. dr. Alexander Carolus Cursius-Curtius, lietuvis, buvo pirmasis pirmosios New Yorko aukštesnės mokyklos rektorius, ir 2. jis yra laikomas pirmuoju išmokslintu New Yorko gydytoju, nors prieš atvykstant dr. A. C. į šį kraštą jau gydytojo praktika vertėsi keli kiti Esku-lapo pasekėjai Herman My-

Išleista knyga apie pirmą lietuvių gydytoją ir mokytoją New Yorke

Dr. Aleksandras Kuršius, dail. P. Lapės piešinys

dertz Van der Bogart — nuo 1630 m., John de la Montagne — nuo 1636 m., Hans Kierstede — nuo 1638 m., Gerrit Schutt — nuo 1638 m. ir t.t.

Dr. Alexander Carolus Cursius-Curtius pralenkė visus savo kolegas tuo, kad buvo plačiai išsilavinęs mokslininkas: pedagogas, gydytojas, gamtininkas, teologas ir teisininkas. Savo jaunystėje lankė kelis universitetus ir, prieš atvykdamas į New Yorką, profesoriavo Lietuvoje.

Kur mokėsi?

Esamomis žiniomis dr. A. C. 1652 m. buvo išmatrikuliuavęs į Leipzigo Universiteto vasaros semestrą, kaip lietuvis, teologijos daktaras, turįs teisės licenciatą. Vėliau jis profesoriavo Lietuvoje, o 1659 metų pavasarį iškeliavo į Naująjį Pasaulį.

Sutaria vykti į N. Pasaulį

1659 m. balandžio mėn. 10 d. Vakarų Indijos Bendrovė Amsterdame sudarė su dr. A. C. sutartį, angažuodama jį steigiamos New Yorke (tuo metu vadinamam New Amsterdam, New Netherlando sostinėje) lotynų mokyklos pirmuoju rektorium.

Susitarta, kad jam bus mokama metinio atlyginimo 500 florinų, įskaitant maistpinigius, ir dovanos pavidalu 100 fl. vertės prekių. Bendrovė pažadėjo dr. A. C. parūpinti tinkamą sklypą, kad galėtų užveisti daržą ar sodą, ir sutiko jam leisti, kiek tai įmanoma, dėstyti privačias pamokas, nepa-

landų kolonijai. Miesto vadovai tam buvo palankūs ir tikėjosi, kad kai mokykla jau bus įsteigta, eventualiai ji taps akademija. 1658 m. rugsėjo mėn. 19 d. gubernatorius pakartotinai kreipėsi į V.I.B-ve Amsterdame, prašydamas parūpinti mokyklai kvalifikuotą dėstytoją.

Tik 1,500 gyventojų New Yorke

Tuo metu New Yorkas turėjo 1,500 gyventojų ir 200 namų. Mokykla buvo pastatyta žemutinėje Manhattan salos dalyje ir prieš dr. A. C. į šį kraštą atvykstant, ji buvo paruošta darbui. Pastatas stovėjo dabartinėje Broad Street, kelias pėdų į šiaurę nuo Exchange Place.

Ginčas dėl algos

Pradėjęs savo tiesioginį darbą, dr. A.C. netrukus pajuto pragyvenimo sunkumus. Jis kreipėsi į vietos vadovybę, prašydamas padidinti atlyginimą. 1659 m. rugsėjo mėn. 17 d. gubernatorius P. Stuyvesant parašė V.I.B-vei Amsterdame raštą, užgirdamas dr. A. C. atsielgus rezultatus. "Atsižvelgdami į jo darbą ir uolumą, mes iš tiesų turime paliudyti, kad jo darbštumas yra stebinanantis, ir kad jaunuolių padaryta pažanga nepaprasta", — rašė tame laiške gubernatoriui. Bendrovės vadovybė pasiūlymą savo šykštumu ir 1959 m. gruodžio mėn. 22 d. pranešė, kad gaunamo atlyginimo, iki dr. A.C. pasiliekaš nevedęs, padoriam pragyvenimui turį pakakti.

Grįžta Europon

Po dvejų su viršum darbo metų, 1661 m. liepos mėn., dr. A.C. iš rektorius pareigų pasitraukė ir grįžo į Olandiją.

1661 m. gruodžio mėn. 27d., kaip medicinos mokslų kandidatas, jis išmatrikuliuoja į Leideno Universitetą. Pradžioje apsisotija "In den Hertog van Venetien" bendrabutyje, Ilgojo Tiltlo gatvėje (ir dabar toji gatvė tebevadinama Lagebrug vardu), bet netrukus persikelia gyventi privačiai pas tūlą Nicolaas Coop, kilusį iš Luebecko siuvėją.

Disertacija

1662 m. liepos mėn. 15 d. dr. A.C. Leideno Universitete apgina savo parašytą tezę **Disputatio Medica Inauguralis De Calculo Renum ac Vesicae** (medicinos daktaro laipsniui gauti. Tuo pačiu metu ji buvo atspausdinta Leidene Jono Elsevirijaus Našlės ir Ipeđinių Akademiniėje Spaustuveje. Iki šiol tėra žinomi išlikę šios disertacijos originalo du egzemplioriai: vienas Leideno Universitete, o antras — British Museum, Londone. Mūsų spausdinama faksimilė gauta iš Leideno Universiteto bibliotekos. Originalas yra 21.7 cm x 17.2 cm.

Apgynęs disertaciją, dr. Alexander Carolus Cursius-Curtius Leidena paliko, ir apie jo tolimesnę gyvenimo kelią žinios nutrūksta.

Verta pažymėti, kad dr. A. C. savo pavardę šiek tiek kaitaliojo. Leipzigo Universitete jis registravosi kaip Curtius Alex. Car., atvykęs iš Lietuvos į Amsterdamą save vadino Alexander Carolus Cursius, o po to New Yorke ir Leidene vėl rašėsi Alexander Carolus Curtius.

— **Tarpt. raudonasis kryžius** liepos 27 paskelbė, kad Yemne gegužės 10, 17, 18 Egipto lėktuvai mėtė bombas su nuodingom dujom. Nuo jų žuvo 243 žmonės ir 200 gyvulių.

— **New Yorko sveikatos komisaras** paskelbė, kad New Yorke esą 8 mil. žurkių (ar jų tiek pat kaip gyventojų, ar tuos gyventojus vadina tuo simboliu vardu?).

JAV Tarybos bankete kalba prof. prel. Leo Schumacher iš Clevelando.

Nuotr. V. Mažello

TARPTAUTINIO BANDITIZMO METINĖS

AUGUSTINAS UPĖNAS

Kiekvienas karas, vedamas svetimoje teritorijoje, yra tarptautinės teisės nuostatų laužymas. Iš to dėsniio išimtis sudaro tik tie atvejai, kuriais užpulta ar grasinama valstybė pati prašo draugišką valstybę padėti jai gintis arba apsaugoti laisvę bei nepriklausomybę nuo agresoriaus grasinimų. Nekados, tur būt, tarptautinės teisės ir žmoniškumo dėsniiai nebuvo taip beatodairiškai laužomi kaip per antrąjį pasaulinį karą. Juos trypė ne tik kariai mūšių lauke, ne tik SS-manai ir enkavedistai priverčiamoj darbo bei žmonių naikinimo stovyklose, bet ir valstybės vyrai bei diplomatai prie derybų stalo.

Tarptautinio banditizmo veiksmus pirmasis pradėjo Hitleris prievartė Austrijos įjungimu į Trečiąjį Reichą, Sudėtų nuo Čekoslovakijos ir Klaipėdos nuo Lietuvos atplėšimu. Jam į talką tuoj atskubėjo Kremlius. Praeito karo išvakarėse, 1939 rugpjūčio 23, Sovietų Sąjunga ir Vokietija pasirašė slaptą sutartį-protokolą, kuriuo pasidalino Pabaltiję bei Lenkiją ir apiplėšė Rumuniją.

Tos sutarties pirmame straipsnyje skaitome: "Tuo atveju, jei srityse, priklausančiose Pabaltijo valstybėm (Suomijai, Estijai, Latvijai ir Lietuvai), įvyktų teritorinių bei politinių pertvarkymų, šiaurinė Lietuvos siena bus Vokietijos ir SSSR interesų sferos siena. Tuo atžvilgiu abi šalys pripažįsta Lietuvos interesus Vilniaus srityje".

Kaip matome, šiuo suokalbiu Lietuva buvo priskirta Vokietijos "interesų sferai". Kokį likimą Hitleris buvo numatęs mūsų tėvynei galima tik spėlioti. Atrodo, jog į visišką Lietuvos valstybės panaikinimą nebuvo pasikėsinęs, nes kam gi tada būtų buvusi reikalinga pastaba apie mūsų interesų pripažinimą Vilniaus srityje.

Antroju susitarimo straipsniu aptartas Lenkijos padalinimas.

mas. Ką Maskvos ir Berlyno diplomatai sutarė prie derybų stalo, tą jų kariai turėjo įgyvendinti mūsų laukuose. Tai ir buvo antrojo pasaulinio karo pradžia.

Vokietija Lietuvos nepuolė. Priešingai, ji įkalbinėjo mūsų vyriausybę žygiuoti atsiimti Vilniaus, kad jo nepagrobūt sovietai.

Šį ketvirtadienį sukako 28 metai nuo antrojo slapto protokolo tarp Sovietų Sąjungos ir Vokietijos pasirašymo dėl Lietuvos teritorijos pasidalinimo. Kadangi jis trumpas, tai cituojame jį išsiai:

"Pasirašiusieji įgaliotiniai pareiškia šį Vokiečių Reicho vyriausybės ir SSSR vyriausybės susitarimą:

1939 metų rugpjūčio 23 dienos slapto papildomojo protokolo pirmas straipsnis pataishamas tuo būdu, jog Lietuvos valstybės teritorija atitenka SSSR įtakos sričiai, tuo tarpu Liublino provincija ir dalis Varšuvos srities atitenka Vokietijos įtakos sferai (plg. žemėlapią prie šiandien pasirašytos sienų ir draugiškumo sutarties). Kai tik SSSR vyriausybė imsis ypatingų priemonių Lietuvos teritorijoje savo interesams apsaugoti, dabartinė Vokietijos Lietuvos siena bus ištaisyta sienos natūralumo ir paprastumo sumetimais tokiu būdu, kad Lietuvos teritorija, einanti į pietvakarius nuo linijos, pažymėtos prijungiamame žemėlapyje, atiteks Vokietijai. Toliau pareiškama, kad anksčiau suminėtos Sovietų Sąjungos priemonės nepalies tarp Vokietijos ir Lietuvos galiojančių ūkiniu susitarimų.

Maskva, 1939 metų rugsėjo 28 diena.

Už Vokiečių Reicho vyriausybę pasirašė von Ribbentrop. Sovietų Sąjungos vyriausybės įgaliotas pasirašė V. Molotov."

Antrojo slapto susitarimo

kalba yra daug aiškesnė. Po Lenkijos okupavimo nebebuvo didelio reikalo slėpti agresijos, nes ji visam pasauliui buvo akivaizdi. Jei pirmame slaptame protokole susitarancios šalys savo kėslus bandė dangstyti tokiais terminais kaip "itakos sferos", tai antrame šalia "itakos sferų" jau atvirai kalba apie "sienų ištaisymą" ir Lietuvos teritorijos okupavimą. Pagal šią sutartį, Lietuvos sienos turėjo visiškai išnykti ir vietoje jų atsirasti tik bendra Sovietų Sąjungos ir Vokietijos siena. Ji turėjo eiti maždaug Šešupe. Vakarinė Suvalkija su Klaipėdos kraštu buvo numatyta Vokietijai, o likusi Lietuva — Maskvai.

Tačiau ir ši sutartis nebuvo galutinė. Karui plečiantis, didėjo Maskvos pastangos perkelti savo sienas kuo toliau į vakarus. Ji pasisiūlė Vokietijai pirkti, tiesiogine šio žodžio prasme, Suvalkijos trikampį.

Reikia pasakyti, jog Klaipėda sovietų-nacių derybose dėl Lietuvos padalinimo jokio klausimo nekėlė. Abiejų šalių ji buvo laikoma neatskiriama Vokietijos dalimi. Po ketvircio metų Maskva nupirko iš Berlyno jam per derybas tekusią vakarinę Suvalkijos dalį.

Prieš 28 metus, kai rusų bolševikai dalinosi su vokiečių hitlerininkais Lietuvos žemes, kurios nei vieniems nei kitiems nepriklausė, Sovietų Sąjunga valdė ta pati komunistų partija, kuri ir šiandien tebevaldo. Dabar komunistai skelbia, kad jie yra dideli mūsų tautos draugai ir globėjai, tačiau netolimos praeities dokumentai rodo ką kita. Jie liudija Sovietų Rusijos imperializmą, kurio auka tapo ir Lietuva.

— **Tiroly auga austrų reikalavimas jungtis prie Austrijos.** Reikalavimą paremia teroro veiksmais prieš italus. Italijos valdžioje Tirolis nuo 1919. Bet suitalinti nepasisekė.

JAV LB Tarybos sesijoje kalba naujas c. valdybos pirm. Br. Nainys, kairėje — T. Blinstrubas, dešinėje dr. A. Razma. Nuotr. V. Mažello

Philadelphijoje Bostono Dramos Sambūrio nariai iš k. į d. Rita Ausiejūtė, Stasys Santvaras, Antanas Gustaitis. Nuotr. K. Cikoto

Kanada krypta į kairę?

Red. pastaba. Belmont, Mass., leidžiamame mėnesiniame žurnale "American Opinion" liepos-rugsėjo numery išspausdintas straipsnis apie Kanadą: "Our Neighbor Moves Left". Jame pažvelgiama į Kanados ir Quebeco konfliktą iš nelauktos pusės.

JAV ir Kanados spauda labai mažai skelbia apie revoliucinius judėjimus Kanadoje, kurie gali turėti rimtų pasėkų. Maža amerikiečių tegirdėjo apie vadinamą separatistų judėjimą Quebeco ir nedaugelis težiū, kad tai yra marksistų strategija, tautinio išlaisvinimo frontas. Yra žinoma, kad Kanados liberalinė valdžia, vadovaujama min. pirm. Lester Pearson ir jo užsienio min. Paul Martin, yra mylima Ho Chi Minh ir Amerikos Vietnikų draugė. Nors šis reikalas yra rimtas, vis dėlto šis perversmo planavimas Kanadoje yra JAV ignoruojamas.

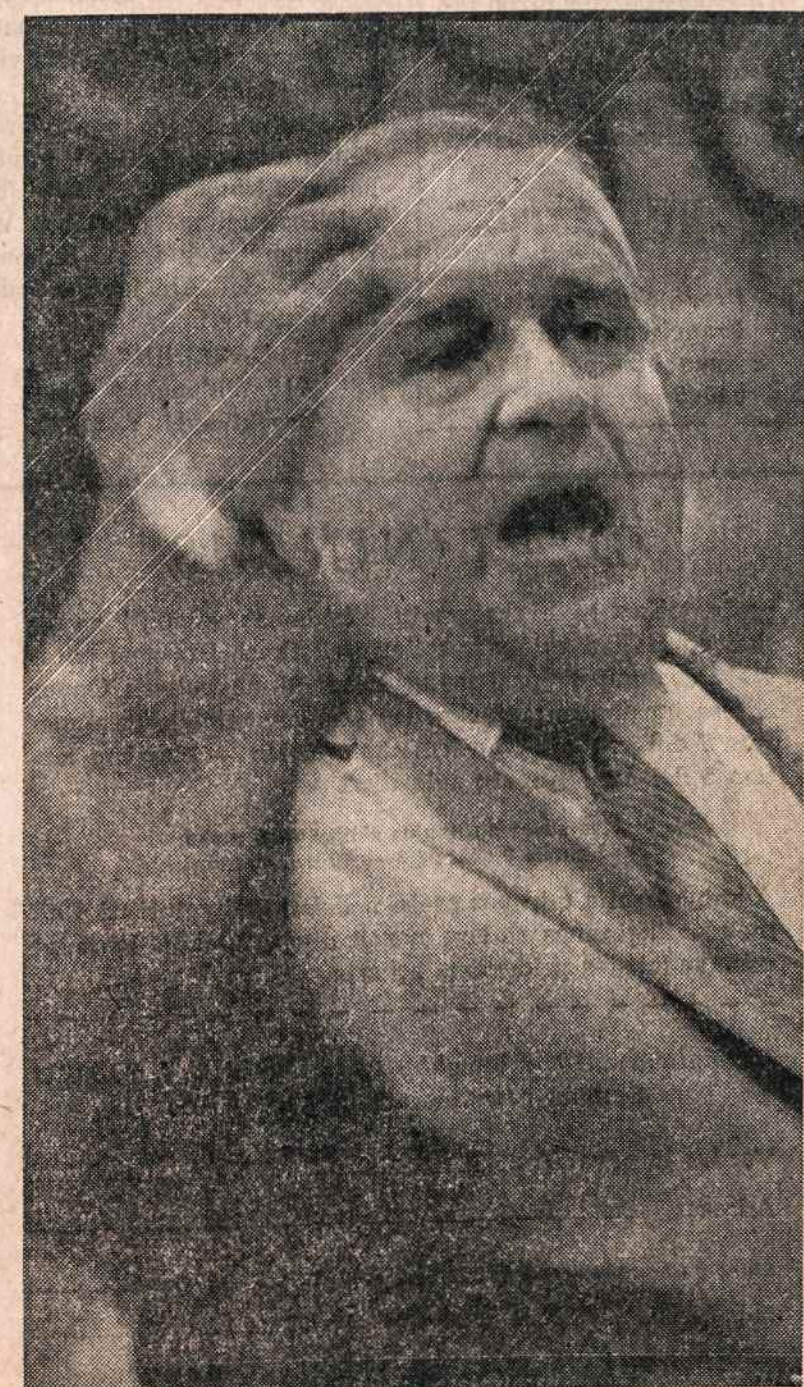
Kanada, švesdama savo 100 metų federacijos sukaktį, pergyvena daugiau vidinių įtampų ir suskilimų, negu kad turėjo prieš 100 metų, kada tik formavosi. Lester Pearson, apsurkus dialektikas, sugebėjo sukurti gana didelį suskilimą. Ir tai per politiką, kuri neva siekė vienybės.

Dviejų kultūrų komisija:

1963 pirmoji Pearson valdžia sukūrė vadinamą "dviejų kultūrų komisija" tariamai studijuoti problemom, kurios kylančios tarp dviejų Kanados kultūrų — prancūzų ir anglų. Tikrasis šios komisijos uždavinys paaiškėjo iš jos narių politinių įsitikinimų. Komisijos prezidentas buvo Andre Laurendeau, Montrealeio žurnalistas, CBC komentatorius, kuris jau seniai palaiko komunistų pusę.

Komisijai priklausė taipgi Jean-Louis Gagnon, kitas žymus žurnalistas ir Sovietų agentas; profesorius Frank Scott (McGill universiteto feisų fakulteto dekanas), kuris, anot Kanados slaptosios policijos duomenų, dalyvavo visuose komunistų fronto judėjimuose Kanadoje per 30 metų.

Ši "dviejų kultūrų komisija", keliaudama per Kanadą su apklausinėjimais, visur kėlė nesantaikos tarp anglų ir pran-

Dr. Petras Vileišis kalba LB Tarybos posėdyje. Nuotr. V. Maželis

cūzų kilmės kanadiečių. Komisija pareiškė, kad ji nepriimsianti jokių raportų — pareiškimų iš "ekstremistinių" grupių, bet ji padarėsi komunistus prieš komisiją skleisti jų propagandą, specialiai paruoštą ugdyti nesantaiką tarp anglų ir prancūzų kilmės kanadiečių. Ši nelemta komisija vis dar funkcionuoja ir jokių pozityvių jos rezultatų nematyti. Galimas dalykas, kad pagal Pearson, ji dar neužtenkamai padarė žalos — ir tai nėra joks perdėjimas.

Nauja vėliava:

1964 min. pirm. Pearson, sutvėręs savo "dviejų kultūrų komisiją", tuoj sukėlė visoje šalyje triukšmą savo planais įsigyti naują Kanados vėliavą. Prieš tai, išskyrus komunistus, beveik niekas nereikalavo pakeisti vėliavos, kuri simbolizavo vienybę tarp dviejų Kanados kultūrų. Ministeris pirminkas panaudojo labai silpnus argumentus, kada visame krašte virė kontraversija dėl jo vėliavos. Pagaliau, nors ir prieš balsuotojų opoziciją, Lester Pearson primetė tautai naują vėliavą dėka savo dresiruotos partijos balso Kanados parlamente. Ši nauja vėliava, vadinama "Pearsono vėliava" (su klevo lapu) nekelia jokio entuziazmo tarp kanadiečių, kuriems ji yra tautinių šaknų išrovimo simbolis. Daugelis vis dar kelia seną vėliavą kaip istorinį tautos pasididžiavimą. Kai kurie biznieriiai kelia abi vėliavas.

Kanados vėliavos pakeitimas galima palyginti su tautine nuotaika, kuri susidarytų JAV pakeitus "Old Glory" (Praeities Garbė), t.y., Amerikos vėliavą paprasta languota staltiese. Internacionalistas Pearsonas yra tikrai labai patenkintas.

Pearsono politinė atrama:

Pirmoji Pearsono valdžia, kaip ir jo pirmtako Diefenbakerio, buvo mažumos sudaryta. Tik kažkoks nešvarus išpaireigojimas šešiem Quebeco Social Credit partijos nariam palaikė tą valdžią, ir ji pajėgė išsilaikyti net iki 1965 tik socialistų demokratų partijos (N. D.P.) dėka. Ją irgi palaikė mirštant Social Credit partija, kuri stengėsi pateisinti savo poziciją teigdama, kad kraštas netoleruotų kitų ankstyvų rinkimų. Pagaliau 1965 gruodžio mėn. Pearson nusprendė, kad po Gerdos Munsinger skandalo, kuris parodė Diefenbakerio valdžios saugumo apsilėidimą ir parlamento opozicijos stoka, esąs laikas gauti viršų parlamente. Rezultatas buvo kita Pearsono valdžios padvigubinimas Ottawoje.

Koks teisingumo ministeris bus šis marksistas profesorius Trudeau, paaiškėjo iš jo pastabų, pacituotų laikraštyje Toronto Star, 1967 balandžio 25: "Teisingumas turėtų būti specialus departamentas, planuojąs ateities bendruomenei bet ne valdžios patarėjam". Profesorius Pierre-Elliott Trudeau, naujas Kanados teisingumo ministeris, kalbėjo kaip iš komunistų vadovėlio, kuris sako, kad teisingumas — įstatymas neturi šaknų nepažeidžiamose asmeninėse laisvėse, bet turėtų būti marksizmo revoliucijos instrumentas. [bus daugiau]

Kairiųjų išgalėjimas Kanadoje per paskutinius ketverius metus nulėmė politinės jėgos balansą Ottawoje. Prieš 1963 rinkimus Diefenbakerio valdžia buvo palaikoma konservatyvinių Social Credit partijos, kuri tuo laiku turėjo 30 atstovų Ottawoje. Šiandien Pearsono liberalinė valdžia yra palaikoma socialistų N.D.P. partijos. Per paskutinius ketverius metus abiejų didžiųjų partijų jėgos nepasikeitė, bet jėgos balansas perėjo iš Social Credit Partijos į socialistų National Democratic partiją. Pearsono valdžios reakcija šioje padėtyje buvo pagreitintas tempas į kairę. Trys min. pirm. Pearsono paskyrimai tai pavaizduoja gana dramatiškai.

Pirmas ir pats svarbiausias šių paskyrimų buvo Pierre-Elliott Trudeau į Kanados teisingumo ministerius. Profesorius Kenneth McNaught, politinės organizacijos remti Kubos komunistam įsteigėjas, pastebėjo, kad: "Trudeau politinis likimas bus Kanados likimas". Profesorius McNaught teigimas pasitvirtina panagrinęjus Trudeau praeitį. Kanada pasuks į komunizmo pusę.

Mr. Trudeau praeitis yra gana įdomi. Aplankęs ekonomistų konferenciją Maskvoje 1952, jis grįžo Kanadon ir pradėjo rašyti komunistinius straipsnius. Stropus Castro šalininkas, jis panaudojo savo profesoriaus padėtį Montrealeio universitete Castrui simpatizuojantiems studentam organizuoti. Taip jis yra užsidegęs savo idėja padėti komunistam, kad 1960 jis bandė su baidare pasiekti Kubą. Netoli Floridos jį amerikiečiai suėmė. Po šitokio epizodo vargu bereikia priminti, kad jis, Trudeau, yra studijavęs Fabian Socialists' London School of Economics ir Harvardo universitete.

Moksleivių ateitininkų susirinkimas įvyko rugsėjo 3. Pasidalinta įspūdišiais iš stovyklos Kennebunkporte. Dalyvavo 9. Stovykloje gražiai pasireiškė Gita Merkevičiūtė. Į kuopą įstojo dar trys nauji nariai. Moksleivius gražiai globojo dr. Elona Vaisniėnė.

L.M.K.F. vietos klubo susirinkimas buvo rugsėjo 10 E. ir V. Mackevičių bute. Pirminkė dr. L. Zidonytė padarė įvykių apžvalgą. Nutarta surengti vakarą su menine programa ir vaišėmis. Kitas susirinkimas bus pas VI. Zemliauskienė.

L.R.K. Moterų 5-gos 33 kuopos susirinkimas buvo rugsėjo 17 V. ir A. Gruzdių vasarvietėje. Diena buvo graži, narių susirinko 19. Susirinkimą pradėjo pirm. M. Jokubaitė. Pasielsta už sąjungiečių šeimų mirusius narius ir sergančias nares. Padarė pranešimą iš šeimo.

Jaunimo studijų savaitė Brazilijoje

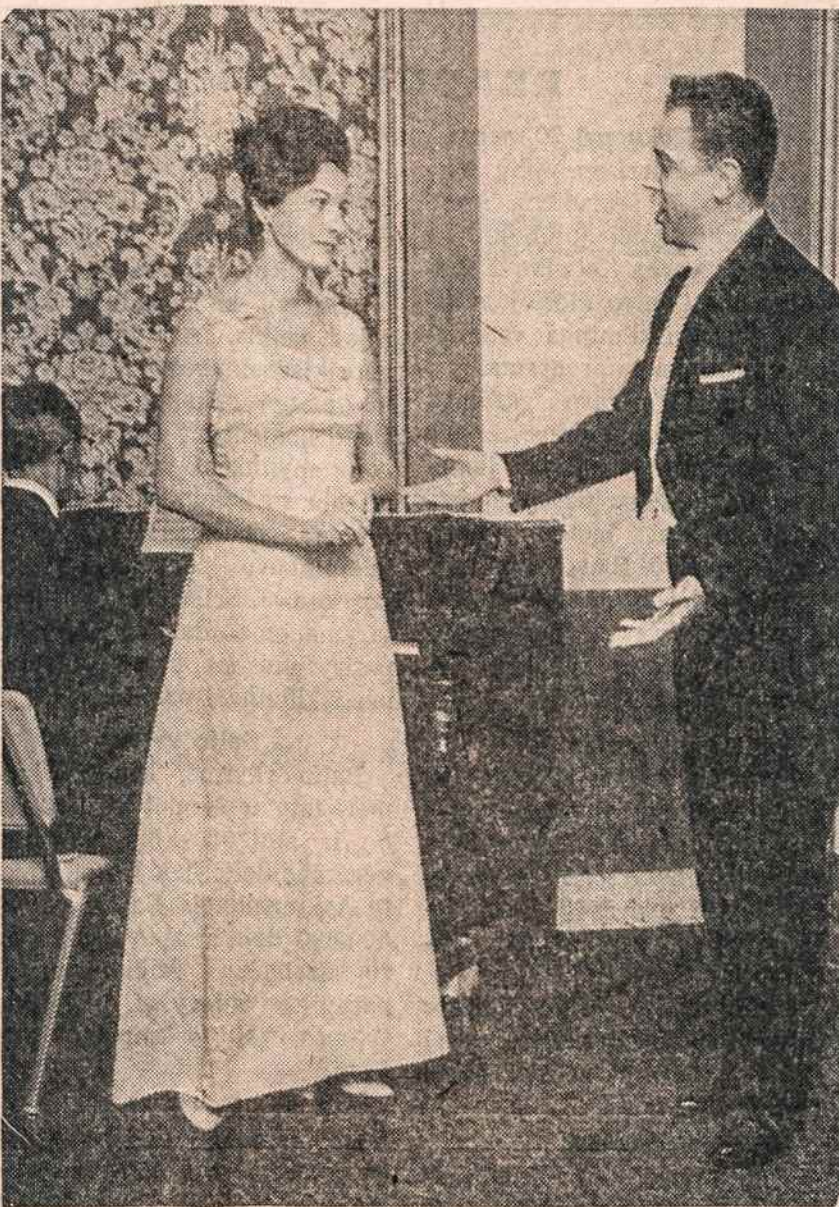
Šių metų vasario 2 Argentinoje, Buenos Aires, baigiant pasaulio lietuvių jaunimo metus, buvo sutarta studijų savaitę ruošti Brazilijoje 1968 metais, Sao Paulo mieste, kur yra lietuvių kultūrinio ir visuomeninio veikimo centras.

Brazilijos jaunimas didžiujasi jam patikėtomis pareigomis, bet kartu jaučia ir atsakomybę už būsimą jaunimo sąskridį, kuris vyks lietuvių tautai reikšmingais, jubiliejiniais metais. Studijų savaitė vyks šio jubiliejaus ženkle ir dvasioje.

Studijų savaitės laikas yra numatytas nuo sausio 27 iki vasario 3. Yra planuojama, kad studij

JAV LB Tarybos sesijos metu. Iš k. į d. dr. P. Kisieliū, dr. V. Majauskas, dr. K. Ambrozaitis, dr. A. Klimas. Nuotr. V. Maželis

Bankete dainuoja Irena Stankūnaitė ir Liudas Stukas, akomponuoja J. Stankūnas. Nuotr. V. Maželis

NEW HAVEN, CONN.

Mokslievių ateitininkų susirinkimas įvyko rugsėjo 3. Pasidalinta įspūdišiais iš stovyklos Kennebunkporte. Dalyvavo 9. Stovykloje gražiai pasireiškė Gita Merkevičiūtė. Į kuopą įstojo dar trys nauji nariai. Moksleivius gražiai globojo dr. Elona Vaisniėnė.

L.M.K.F. vietos klubo susirinkimas buvo rugsėjo 10 E. ir V. Mackevičių bute. Pirminkė dr. L. Zidonytė padarė įvykių apžvalgą. Nutarta surengti vakarą su menine programa ir vaišėmis. Kitas susirinkimas bus pas VI. Zemliauskienė.

L.R.K. Moterų 5-gos 33 kuopos susirinkimas buvo rugsėjo 17 V. ir A. Gruzdių vasarvietėje. Diena buvo graži, narių susirinko 19. Susirinkimą pradėjo pirm. M. Jokubaitė. Pasielsta už sąjungiečių šeimų mirusius narius ir sergančias nares. Padarė pranešimą iš šeimo.

Įdininkė Rožė Kisieliėnė parašė ją atleisti iš pareigų. Nauja pirminkinė išrinkta A. Plečkaitienė. Kuopos korespondentė Moterų Dirvai sutiko būti Emilija Saulienė. Nutarta surengti Kūčias ne tik šeimom, bet ir visiem kolonijoms lietuviom. Norintieji dalyvauti, iš anksto užsirašo pas A. Plečkaitienę arba pas T. Strimaitienę, V. Gruzdienę, M. Markevičienę ir A. Lipčienę. Pasveikinta A. Gruzdienė, kuri tą dieną šventė savo gimtadienį. Įteikta jai kuopos dovanėlė.

Tėvų susirinkimas buvo rugsėjo 19. Nutarta atidaryti lietuvišką mokyklą. Vaikų lankytojų 13.

Vytautas Sušinskas, ilgai su motina gyvenęs mūsų kolonijoje, apsidėję ir išsikėlė pas žmoną Marytę į Pensilvaniją. Jam surengtos išleistuvės rugpiūčio 19.

Vaidevutis Mantautas su žmona ir dukrele apsigyveno New Havene. Jis profesoriauja Albertus Magnus kolegijoje ir ruošiasi daktaro laipsniui Fordhamo universitete.

BRIDGEPORT, CONN.

40 valandų atilaidai baigėsi rugsėjo 19. Klebonas kun. P. Pranskus buvo pakviestas Tėv. Klemensų Kasinską, C. P., kuris lietuviškai ir angliškai gražiai sakė pamokslus. Užbaigiant buvo svečių kunigų. Mišias aukojo kun. R. Dirmantas, patarnavo kun. Karalius, kun. Balčiūnas. Atsilankė ir buvęs ilgametis klebonas kun. J. Kazlauskas.

Siuo metu parapijoje dirba šie kunigai: kun. P. Pranskus, kun. R. Dirmantas, kun. J. Kazlauskas. Lietuviškos mišios būna 11 val. sekmadieniais. Žmonių prisirenka pilna bažnyčia. Giedamos lietuviškos giesmės.

PUTNAM, CONN.

Seimų susitelkimo diena Putnam Seserų sodyboje bus spalio 22, Misijų sekmadienį. Praves kun. dr. A. Paškus.

Seimos gali atvykti su vaikūčiais. Juos globos seselės, o tėvai galės laisvai dalyvauti dienos programoje, kuri bus įdomi, prasminga, padedanti išspręsti ne vieną asmeninę ar šeimos problemą. Kurie pereičias metais dalyvavote, pasistenkite atvykti su draugais ir pažįstamais.

SIEMET SUSITELKIMO DIENAI

- 10:20 val. išpažintis.
- 10:50 val. konferencija.
- 11:30 val. liturginis pasiruošimas mišiom.
- 11:50 val. mišios (per mišias bus klausoma išpažinčių).
- 12:30 val. pietūs.
- 1:30 val. konferencija.
- 2:30 val. registracija.
- 3 val. klausimai — pasikalbėjimas.
- 4 val. palaiminimas su Svč. Sakramentu ir užbaiga.
- 4:15 val. užkandis.
- Mokestis vienam asmeniui \$7.00. Jei du iš tos pat šeimos — \$12.00. Malonėkite apie savo atvykimą pranešti iki spalio 19 šiuo adresu: Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn., 06260. Telef. (203) 928-5828.
- Sesuo M. Palmira, Susitelkimo dienos tvarkytoja

IŠ VISUR

Ateitininkų Federacijos vado ir kontrolės komisijos rinkimų data dar pratešiama iki š.m. lapkričio 30. Siuo metu jau rengiamasi išsiuntinėti balsavimo lapelius studentam ir tiem, kurie jų dar negavo. Netrukus gaus balsavimo lapelius su kandidatais į kontrolės komisiją ir tie, kurie jau pabal-savo už vadą. Visi ateitininkai prašomi nedelsiant balsavimo pareigą atlikti.

Dr. Leonas Kriaučeliūnas, JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos narys, anksčiau centro valdybos pakviestas, sutiko eiti JAV ir Kanados Lietuvių III-sios Tautinių šokių šventės rengimo komiteto pirmininko pareigas ir sudaryti komitetą. Tautinių šokių šventės repertuaras jau galutinai nustatytas ir skubiai spausdinamas. Dalis repertuare numatytų šokių yra Mūsų Šokiai knygoje, kuri siuntinėjama užsiregistravusiems šventėje dalyvauti šokių rateliom. Repertuarą nustatė Lietuvių Tautinių šokių institutas.

Kanadiškio skulptoriaus Juozo Bakio darbų paroda įvyks spalio 1 Beverly Shores, Indianoje.

Dail. Pauliaus Augiaus monografijos prenumeratoriiai, kurie penkerių metų bėgyje yra pakeitę savo adresus, prašomi pranešti adresu: D. Augienė, 6508 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629.

Waterburio ateitininkai, — moksleiviai, studentai ir sendraugiai — spalio 1 rengia tradicinę rudens išvyką Rygelio sodyboje, Blueberry Hill Road, Monroe, Conn. Kun. St. Yla kalbės tema "Jaunimas krikščioniškosios ir situacinės moralės kryžkelėje", moksleiviai išpildys meninę programą. Sveičiai kviečiami su šeimomis. Pradžia 3 v. popiet.

Dail. Romo Viesulo grafikos kūrinių paroda surengta Cincinnati meno muziejuje nuo rugsėjo 10 iki spalio 3. Išstatyti trys aplankai (portfolios) — Toro Desconocido, Hew ir Notes on Image and Sound. Parodos proga išleistas gražus iliustruotas katalogas, kurio viršelis turi reljefinius atspaudus.

Muz. J. Bertulis Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakčiai paminėti sukūrė naują veikalą "Saulė". Žodžiai Emilijos Maironytės. Daina harmonizuota mezosopranoi, violončelei ir fortepijonui. Originalas perduotas Lietuvių muzikologijos archyviui Chicagoje.

IESKOMAS Ieškomas Edvardas Valančius, Lucijaus sūnus, 73 m. amžiaus. Turį apie jį žinių pranešti adresu: Rev. D. Pocius, St. Ann's Rectory, 337 Woodward St., Jersey City, N. J., 07304.

VISI BENDROM JEGOM STATYKIME

KULTŪROS ŽIDINĖ NEW YORKE

- STATYBOS FONDAS ATIDARYTAS
- PATOGUS ŽEMĖS SKLYPUS ATRASTAS
- PASTATO PLANAI RUOŠIAMAI

KĄ PASIRYZOME — ĮVYKDYSIM! DABAR YPAČ REIKALINGA JUŠŲ AUKA ŽEMĖS SKLYPUI PIRKTI.

TEVAMS FRANCISKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND) 680 BUSHWICK AVE., BROOKLYN, N. Y. 11221

Siunčiu auką statybų fondui ir prašau įrašyti mane / mūsų šeimą / mūsų mirusiuosius į:

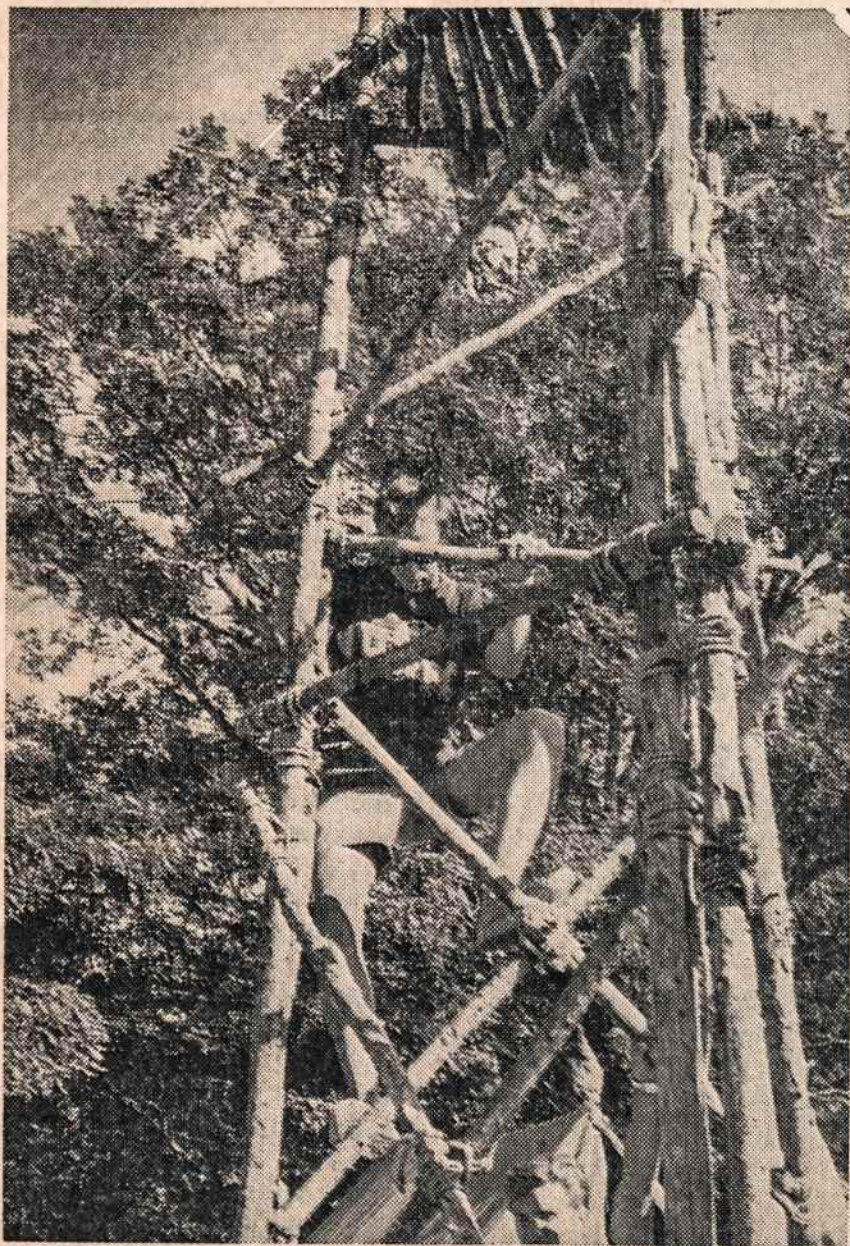
Garbės fondatorius (\$1000) Amžinuosius narius (\$500)

Fundatorius (\$100) Rėmėjus (mažesnė auka)

Pasižadau iš viso paaukoti ateltyje statybų fondui

ADRESAS

(Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax deductible))

Skautų vadovų stovykloje

Nuotr. A. Šimukonio

Ispanijos provincijų ateitis Afrikoje

REPORTAZAS IŠ MADRIDO

Jau daug amžių Ispaniją ir jos gyventojus tampa rėša geografiniai, istoriniai, ūkiniai ir kultūriniai ryšiai su Afrika ir jos tautomis, ypač su Maroku. Čia ispanai vykdė savo protekciją net kelis šimtus metų. Ispanai jiems atitekusių Maroko dalį valdė kaip savo tikros teritorijos provinciją, o ne kaip koloniją tikra šio žodžio prasme. Tokių jausmų skatinami, ispanai per visą savo buvimą Maroke nuosirdžiai rūpinosi marokiečių švietimu, naujų kelių ir geležinkelio tiesimu, net mečečių statymu, ūkių kūrimu, fabriku, kaimų ir miestelių, kanalų, uostų, aerodromų, muziejų, teatrų, mokyklų, ligoninių įkurdinimu.

Ką sakome apie Maroką, kur ispanai kelis šimtus metų buvo, tą patį galime pasakyti ir apie kitas ispanų buvusias kolonijas Afrikoje, būtent: Gvinėją, Sidį Ifnį, ispanų Saharą, Fernadą Poo ir Rio Munį. Jos šiandien yra tikromis ispanų teritorijos provincijomis.

NAUJAUSI PRANCOZŲ ir ITALŲ MODELIAI. Isvairūs kailinių ir kailių papuošalų pasirinkimas

Viskas gaminama mūsų dirbtuvėje. DIDELIS PASIRINKIMAS. URMO KAINOS. Parduodame didelius kailinių krautuvėms. Prieš perkdami — ištikinkite. Patogios mokėjimo sąlygos. Pertaisme kailinius ir kitus stuvinius į naujus modelius.

Alex Dimants Fur Co.

150 W. 28 St., New York, N.Y.
Patalpa No. 501.
Tel. CH 2-1079 — CH 2-0535
Atidaryta darbo dienomis 8 - 6; šeštadieniais 8 - 3. Liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais — uždaryta.

Cosmos Parcels Express Corporation

108 West 14th Street (arti 6th Ave.) New York, N.Y. 10011
Tel.: CH 3-3005

- Mes siunčiame siuntinius į LIETUVĄ kaip ir į visas kitas USSR dalis.
- Mes priimame užsakymus SALDYTUVAMS, TELEVIZIJOMS, SKALBIAMOMS ir SIUVAMOMS MASINOMS, "Dollar Certificates", BUTAMS etc.
- Visos išlaidos apmokamos čia. Gavėjas neturi nieko mokėti.
- Užsakymai paštu išpildomi tą pačią dieną, kurią mes gauname.
- Jūsų patogumui turime didelį prekių pasirinkimą žemomis kainomis.

Mūsų agentūra atidaryta kasdien nuo 9:30 ryto iki 7 val. vakaro; sekmadieniais nuo 10 ryto iki 4 val. p.p. Kito laiku — susitarus.

W. Kaczmarek — manager

RUGSĖJO AIDAI

Straipsniai: Stasys Yla — Ateities sąjūdis laiko perspektyvoje; A. Vč. — V. Mykolaitis Putinas; Vladas Jakubėnas — "Grażina" (opera); Viktoras Vizgirda — Naujos apraiškos Lietuvos dailėje; Vytautas A. Jonynas — Expo 67 margumynai.

Iš grožinės literatūros: Vincas Mykolaitis — Eilėraščiai; Nelly Sachs — Eilėraščiai (vertė J. Tininis).

Apžvalgoje rašo: R.K.S. — Parapijos — ne "parapinis reikalas"; B. Ciplijauskaitė — Dar apie "specializacijos barbariz-

mą"; Paulius Rabikauskas — Balčikonis pasisako už Sirvydą; dr. V. Litas — Gyvenimo prailginimas ir biologinis "nemirtingumas".

Recenzijos: Dr. J. Grinius — Alės Rūtos "Žemės šaukšmas"; Al. Baronas — Vl. Ramojaus "Kritusieji už laisvę".

Sis numeris iliustruotas Lietuvos dabartinių dailininkų darbų nuotraukomis.

Aidus redaguoja dr. J. Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122; leidžia tėvai pranciškoniai, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

KEARNY, N. J.

Vyčių 90 kuopai 50 metų

Kearny-Harrison vyčių kuopa spalio 7, šeštadienį, švenčia savo aukstinį jubiliejų. Ta proga Lietuvos Katalikų Bendruomenės Centro didžiojoje salėje įvyks iškilminga vakarienė su atitinkama programa.

Kuopa turi savo garbingą istoriją. Plačiai įleidusi šaknis į visuomeninę veiklą ir tampa susirišusi su parapija, per penkiasdešimt metų kuopa daug nuveikė Dievui ir Tėvynei ir todėl nusirdžiai didžios pagarbos. Visa tai bus apibūdinta jubiliejaus sukakties iškilmingoje vakarienoje.

Paradas

Newarko arkivyskupijos Sv. Vardo draugijų paradas šiemet bus spalio 8, sekmadienį. Parade dalyvauja 54 parapijų vyrai, viso apie 5000. Tai didelė armija, kovojanti dėl katalikų tikėjimo.

Sopulingosios Dievo Motinos Švento Vardo draugijos vyrai ruošiasi taip pat gausiai šiame parade dalyvauti.

Atlaidai

Keturiasdešimt valandų atlaidai, prasidėję rugsėjo 10, sekmadienį, baigėsi rugsėjo 12. Dalyvavo daug žmonių, ypač buvo daug atlaidus užbaigiant, Pamokslai buvo sakomi lietuvių ir anglų kalbomis.

Mišios lietuviškai

Sopulingosios Dievo Motinos parapijos klebonas kun. J. Scharnus šių metų pradžioje ėmėsi iniciatyvos paruošti vyrų kadra talkinti lietuviškom mišiom. Vasaros atostogų ir

kiti skubūs parapijos reikalai laikinai šį paruošimą sutrukdė. Manoma, jog šis pamokymas ir vėl bus tęsiamas.

Rudeninė veikla

Rudenį kiek padidės kolonijos veikla. Artėja Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukaktis. Lietuvos Bendruomenės Kearny-Harrison apylinkės vadovybė tuo reikalu susirūpinusi. Jau kelinti metai, ruošiant šį minėjimą talkininkavo parapijos klebonas kun. J. Scharnus. Ir šį kartą, manoma, dar su didesniu pasiryžimu šis svarbus įvykis bus iškilmingai paminėtas.

Balfo vaju

Balfo skyrius, kaip ir kasmet, taip ir šiemet vykdys rūbų ir pinigų vaju. Kolonija, nors nedidelė, bet jau eilę metų kai nusiunčia Balfo centrui 500-600 dol. ir apie 5,000 svarų drabužių. Talkininkaujant parapijos vadovybei, ir šiemet, tikimasi vaju sėkmingai praveisti.

Persikėlė

Inž. Juozas Mėlynis, kurį laiką gyvenęs Floridoje ir Georgijoje, persikėlė į Long Island, N. Y. Ten gavo darbą savo srityje.

J. Mėl.

Seniausias laikraštis

Seniausias pasaulyje laikraštis pasirodė 400 metais Kinijoje viešpataujant imperatoriui Finkuan Tangui.

Laikraštis buvo "spausdinamas" ant šešių geltono šilko gabalėlių.

Kennebunkporte moksleivių ateitininkų stovykloje

Nuotr. V. Maželio

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šia me laikraštį duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Mrs. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre St., West Roxbury, Mass. 02132.

J. H., New Jersey

Vyras Tamsta be reikalo gąsdina: Jei nuosavybės dokumentai taip surašyti, kaip sakai, vyrui mirus, namai priklauso Tamstai ir dukteriai. Tamstai mirus, namai pasilikti dukteriai. Testamento būdu vyras šio reikalo negalės pakeisti.

★

Dukteriai, Chicago, Ill.

Tamstai būtų labai sunku įrodyti, kad į tėvų sąskaitą dėdami pinigai, iš esmės, priklausė Tamstai. Jei šis reikalas atsidurtų teisme, tėvai būtų geresnėje teisinėje pozicijoje, negu Tamsta. Jie visuomet galėtų pasakyti, kad tie 100 dolerių į mėnesį, kuriuos Tamsta jiem duodavo, buvo užmokėstas už Tamstos išlaikymą; tėvai neturi prievolės išlaikyti pilnametį dirbantį vaiką.

★

J. Z. Albany, N.Y.

Jei Tamstos giminaitė susitarė su savo gyventoju, kad jis jai mokės tam tikrą sumą už butą, maistą ir kit., tada, žinoma, jis turi teisę reikalauti iš jo atlyginimo už tai. Jei tokio susitarimo nebuvo tarp jų, tada gyventojas jai nėra skolingas. Neužtenka to fakto, kad jis gavo butą ir maisto iš Tamstos giminaitės. Bendrai kalbant, tokie reikalai yra gana sunkiai įrodomi: ji sakys vienaip, o jis kitaip. Jei ji turi

DETROIT, MICH.

Trečias visuotinis sinodo susirinkimas

Sv. Antano parapijos klebonas kun. W. Stanevičius praneša, kad trečias visuotinis sinodo susirinkimas mūsų parapijoje įvyks spalio 3, antradienį, 7:30 val. vak. klebonijos rūsyje. Tame susirinkime bus nagrinėjami Bažnyčios visuotiniškumų, mūsų parapijos apylinkės veiklos ir misijų klausimai.

Sis susirinkimas yra labai svarbus, kadangi jame bus pasiskirstoma į mažas grupes paskiriami klausimai nagrinėti. Kiekvienas parapietis galės įdėti į tą grupę, kuri jo nuomone, svarstys jam artimiausius ir įdomiausius klausimus. Tos grupės per šešias savaites nuodugniai apsvartys lietuvių katalikams svarbiausius klausimus ir juos pateiks lapkričio mėn. gale įvyksiančiam visuotiniam susirinkimui mūsų parapijoje.

Visi lietuviai jauskime pareigą šiame sinode dalyvauti. Kadangi tai yra konkretus klausimas padėti savo parapijai, savo apylinkei ir savo tautai.

V. Kutkus

Kur nuves?

Vyras su žmona vaikščioja universalinėje parduotuvėje.

— Suknelė, apsiustas, rankinukas, kvepalai? Ar tu žinai, kur mane nuvesi su šiais nesibaigiančiais pirkiniais? — sako čiupinėdamas kišenėje pinigėn vyras.

— Žinai! į avalynės skyrių.

Bėdos su moterimis

Vieno fabriko direktorius Šveicarijoje atsisakė priimti į darbą moteris. Direktorius paaiškino:

— Jeigu moteris labai negraži, vyrai nenori kartu su ja dirbti, o jeigu labai graži — negali kartu dirbti.

liudininkų, kurie girdėjo, kad gyventojas sutiko apmokėti už savo butą ir maistą, tada teisinė padėtis yra žymiai geresnė.

★

A.V. Richmond Hill, N.Y.

Nors draudimo bendrovė yra atsakinga už apdraustojo asmens padarytus nuostolius, apdraustasis pats turi pasirūpinti savo reikalais. Kai Tamsta gavai visokius dokumentus, liečiančius Tamstos leidimą vairuoti (driving licence) ir akcidentus, Tamsta privalėjai pats susisiekti su atitinkamomis įstaigomis. Jei draudimo bendrovė prižadėjo reikalą sutvarkyti, — Tamsta turėjai sekti reikalą eiga, ir žiūrėti, kad viskas, kas reikalinga, būtų padaryta. Be to, įvykus eismo akcidentui (traffic accident), reikia pranešti pačiai bendrovei, o ne vien tik agentui. Jei agentas yra tikras bendrovės atstovas (agent), tada dar pusė bėdos; tačiau jei "agentas" yra savarankis (independent broker), tada jam suteiktos informacijos neužtenka, reikia būtinai pranešti pačiai bendrovei.

Jei Tamsta nustosi savo leidimo vairuoti (driving licence), tai bus Tamstos nelaimė, o ne bendrovės. Patarčiau, nedelsiant, nueiti pas vietinį ad-

Lietuvių pranciškonų kultūrinė veikla tęsti reikalingas jaunimas. Pranciškoniai nuosirdžiai kviečia lietuvius jaunuolius tapti šv. Pranciškaus Asyžiečio sekėjais. Dvasinės veiklos dirva labai plati.

Jaunuoliai priimami klirikais ir broliais. Visiems yra teikiama proga siekti mokslo. Norint informacijų, rašoma šiuo adresu:

Provincial Superior
Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine
04046

vokatą ir su juo pasitarti.

★

J. S., New Hampshire

Jei "antrieji" langai ir sietai gali būti nuimami, nepakenkiant patiem namam ir nedraskant nei sienų, nei langų, — tada Tamsta neturi teisės uždrausti nuomininkui juos paimiti. Žinoma, jei jis pats juos įsigijo. Jie pasilieka jo nuosavybę.

★

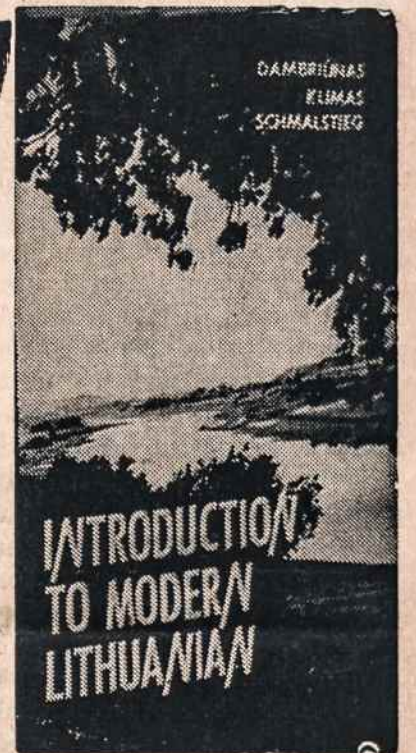
Brocktoniškei, Massachusetts

Aš visiškai nesuprantu Tamstos laiško ir negaliu Tamstai padėti.

★

P. P., New Jersey

Tamsta jokia būdu negali sudaryti reikalingų nuosavybės dokumentų be advokato. Vadinamasis "title abstract", ypačingai tokiu atveju, kur jis liečia "tax title", yra specializuotas reikalas. Tai, ką Tamsta sakai, pats esi padaręs visiškai netinka ir jei Tamsta pasistatys namus ant to sklypo, tie namai bus nieko verti, jei nuosavybės klausimas nėra sutvarkytas. Tamsta, turbūt, nesupratai advokato, kai jis kalbėjo su Tamsta išlaidų reikalą. Nuosavybės dokumentų tvarkingas sudarymas negali kainuoti daugiau, negu 200 arba 300 dolerių.

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodyneliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemokantiems anglų kalba. Nemokantiems ar nedaug mokantiems lietuviškai — puiki galimybė išmokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškoniai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradedantiems mokytis lietuvių kalbą: Lithuanian Reader for Self-Instruction. Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol. Abi knygos gali būti užsisakyti:

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

DARBININKAS

prašo tautos savo skaitytojų, tikėdamas sulaukti naujų skaitytojų, kad galėtų ir toliau išsilaikyti. Prašome paraginti draugus ir pažįstamus laikraštį užsisakyti. Gavus adresą, susipažinimui siunčiamas nemokamai. Prenumerata 7 dol. metam. Naujiems skaitytojams — pirmiems metam 5 dol. Iki šių metų galo tik 2 dol.

Kas suras du naujus skaitytojus, moka už abudu 9 dol., už 3 — 12 dol. metams.

Administracija taip pat prašo nedelsti atsilyginti už 1967 metus. Raginimas sudaro nereikalingų išlaidų. Prašome pasinaudoti čia pridėdama atkarpą.

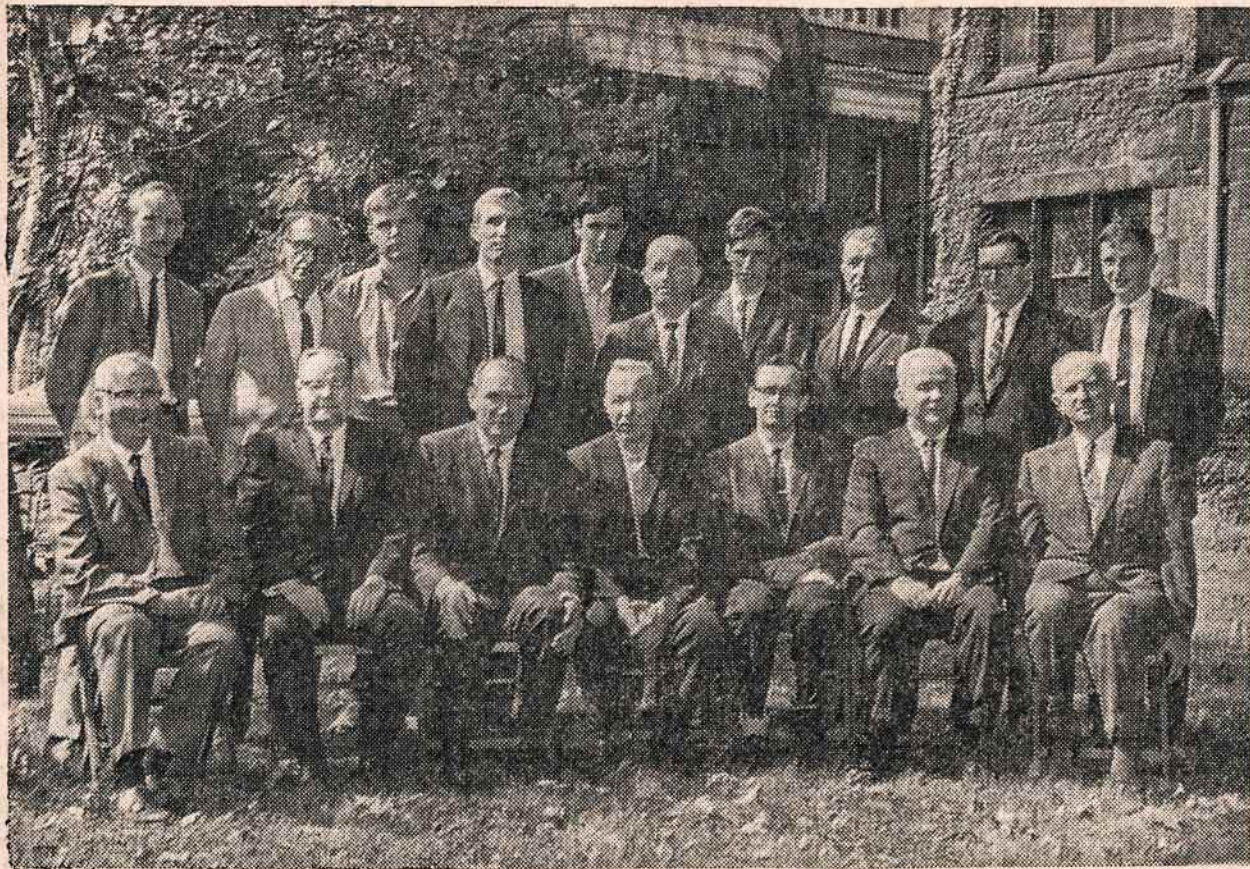
Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221
Siunčiu prenumeratą už 1967 metus.

Vardas ir pavardė

Adresas

Siunčiu už prenumeratą \$....., aukų \$.....; Viso \$.....

(Data) (Parašas)

II s. Amerikos lietuvių šachmatų pirmenybių dalyviai. Sėdi iš k. Brazauskas, žurn. Harris, p-bių nugalėtojas Vaitonis, Merkis, Schrodger, Tautvaišas, Nasvytis; II eil. Leonavičius, Liauksminas, Chrolavičius, Palčiauskas, Shakalis, Karpuska, Girnius, Kairys, Jankauskas ir Makaitis.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

S. Amerikos lietuvių p-bėmis domėjosi ne vien lietuviai. Jas aplankė Ohio State Chess Ass'n ir Cleveland Chess Centre vadovybės nariai ir pavieni šachmatininkai. Iš Hamiltono buvo atvykęs Ontario Chess Ass'n pirmininkas Myer Harris, The Hamilton Spectator šachmatų skyr. vedėjas.

Lietuvių pirmenybių laimėtojas Povilas Vaitonis, buv. Lietuvos ir Kanados čempionas, turi tarptautinio meistro titulą nuo 1952 m., jis vienintelis išėjęs su tokia titulu.

Amerikos viršūnėje. New Yorko žurnalas Chess Review, rugsėjo nr. įklė į Postal Chess Ratings garbės sąrašą 64 aukščiausiai įvertintus Amerikos žaidėjas. Pačio viršūnėje: 1. Hans Berliner, Bethesda, Md. 2016; 2. Doone Booth, So. Beloit, Ill. 1994; 3. Kazys Merkis, So. Boston, Mass. 1870; 16-ju įvardintas Ignas Zalys, Montreal, 1724. Kiti lietuviai: J. Gladys 792, J. Karalaitis 1142, P.

SPORTAS

LAK:YONKERS SC 2:6(0:1)

Mūsų futbolininkai ir toliau lydi nesėkmė. Pereitą sekma dienį, neturint savos aikštės, teko žaisti Bronkso Van Cortlandt parke, iš kurio į Yonkers du kart arčiau negu į Brooklyną, taip kad teko žaisti visai ne kaip namie, bet svetimoje aikštėje. Vargas ir vėl su sudėtimi: Jankauskas; Malinauskas, Kreicas; Sileikis, Budraitis, Kerekas; Vainius III, Foran, Mrozinskas, Budreckas, Hilian. Keli žmonės iš rezervinės jau tą dieną žaidė antrąsias rungtynes. Abu mūsų įvarčius pasiekė Mrozinskas. Priešininkas už mūsiškius žymiai pranašesnis. Aiškiai matosi vasarą prarasto treningo pasekmės. Rezervinė priešžaismyje gavo 1:9.

Beje, paskutiniame lygos protestų ir baudų komiteto posėdyje, mūsų rezervinei komandai ne laiku atvykusiai rungtynėm į White Plains, taškai pasėkme 6:0 paskirti priešininkui, o Lietuvių Atletų Klubui prikirpta 10 dol. pabauda.

Savaitgalį mūsų našlaičiai benamiai futbolininkai, neturėdami aikštės, turi kraustyti sveturi. Rungtynės prieš Bavarian SC įvyksta Red Hook parko nr. 2 aikštėje, South Brooklyn. Pirmosios komandos pradeda 12 val., o rezervinės 10:15.

Pirmenybių sezoną pradeda ir jaunieji. Šeštadienį mažučiai 2:30 val., o jaunučiai 3:30 val. žaidžia prieš bavarus. Rungtynės turėtų įvykti mūsų aikštėje, kurios šiuo metu neturime.

Nauji šeiminkai klube

Nuo spalio 1 Lietuvių Atletų Klubu svetainės šeiminkavimą perima pirmosios komandos futbolininkai Klemas Budreckas ir Jonas Kerekas. Naujiem šeiminkam geresnės sėkmės negu šiais metais aikštėje.

Atletas

Kontautas 1412, A. Makaitis 1512, V. Miliauskas 1200, J. Paransevičius 1338, J. Paulėkas 870, W. E. Shakalis 864, J. Starinskas 1528, J. Stonkus 1562, S. Vaitkus 1048, G. Veverka 632.

Partija iš II s. Amerikos lietuvių šachmatų p-bių, Clevelande. Daugkartinis Chicago ir Illinois čempionas Paulius Tautvaišas jau eilę metų sekmingai naudoja Schifmano gambitą, lošdamas juodais, ispaniškoj partijoj. Jis yra įveikęs žinomus meistrus, kaip Verber, McCormack ir kt., vienok Clevelande turėjo atiduoti pustaškį bostoniškui Algijui Makaičiui, kuris sulosė partiją pasigerėtina. Šis pustaškis Tautvaišui kaštavo pirmos vietos. Baltiesi: Makaitis, juodieji: Tautvaišas. 1. e4 e5 2. f3 c6 3. Bb5 f5 4. c3 f7 5. z:e4 d5 6. z:e5 d:e4 7. z:c6 Vg5 8. Ve2 zf6 9. f4! Vh4 + 10. g3 Vh3 11. z:a7 + Rd7 12. R:R V:R 13. z:b5 c6 14. z:c3 0-0-0 15. b3 Rb4 16. Rb2 e3! 17. 0-0-0 e:d4 18. Kbl Be8 19. Vc4 Ve7 20. z:b5 zg4 21. Rd4 Kb5 22. Ra7 + Ka8 23. Rb6 c2 24. V:b5 Kb8 25. Va4 Bb5 26. Va7 + Kc8 27. Va8 + Kd7 28. V:b7 + Ke6 29. f5 + B:f5 30. Vc6 + Kf7 31. Vc4 + Ve6 32. V:R zf6 33. Rd4 zc4 34. Bg1 Kg3 35. Re3 B:B + 36. B:B z:g3 37. hg3 V:R 38. Bdl ir Makaitis priėmė Pauliaus pasiūlytas lygybias.

Šioj padėty teksto eilimas yra pats stipriausias, Gibbs prieš Tautvaišą sulosė Milwauke stipniau: 9. 0-0? a6! 10. Ra4 Rd7! ir juodieji pagavo figurą be jokios kompensacijos.

Galas partijos sulostas abiem būnant ehtnote. 36... zc3 + žadėjo daugiau paimavos, nes po 37. V:z V:R baltiesi negali nusikeisti valdovių dėl bokšto gresmės atsistoti Be1!

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:

GLenmore 2-2923

SERVICE

EMPIRE FLOOR MAINTENANCE
24 Hour Porter Service
Specially equipped for Hospitals
Colleges Schools and Office Buildings — Call 723-7878

KARL RASIZZI Contractor
Everything in the Contracting field
All work guaranteed
No Job Too Small or Too Big
160-45 Willets Point Blvd
Call FL 7-8368

PIANO INSTRUCTION
Teacher of Prize-winning Talents.
Will accept beginners and advanced students piano harmony technique and interpretation Call OL 1-2622
Mrs. HILSE — 37-38 84th Street, Astoria, L.I.

MARTIN CONTRACTING
We Do Everything
In the Contracting Field
All Work Guaranteed
Free Estimates Given
Call CO 7-2912

GENERAL TRUCKING AND MOVING
Local Lic and Bonded
Mr. Fraizer 2084 Madison Ave. NYC
Call Mon thru Sat 8:30 to 6
993-9771 or 283-1482 anytime

TOP \$ CASH
Mail your silver certificates to
Flatbush Associates.
Over 20% return on your money.
Your bills—any condition
Send regis. mail or call HI 4-5222
after 5

Flatbush Associates
2404 E. 66th Street
Brooklyn, 11234

HAPPY FAMILY DAY

THE CARRIAGE CLUB
The Ultimate in Gracious Dining
LUNCHEON
DINNER
COCKTAILS

1086 Teaneck Road
Route 4 Teaneck, N.J.
Call 201 - 833-2323

ELEANOR ANN'S BEAUTY SALON

Late Nite
Thursday and Friday
59 CHARLES ST.
Jersey City, N.J.
Call 201 SW 8-2709

CANDLEWOOD ESSO

Open 7 days a week
Complete Motor Tune-Up
Starter and Generator Repairs
Highway No 9 at Salem Hill Road
Howell Township
Call 201 - 363-9611

25 BRUNSWICK TABLES

Free Pool for Ladies
With Male Escorts

Dyker Billiards

Air Conditioned
Refreshments
Paul Corcholo, Mgr.
Ample Parking
SH 5-9581
86th Street & 5th Avenue
Brooklyn

H. W. FEMALE

MERROW OPERATORS
Exp on Ladies Sweaters
Steady work nice working conditions
Work near Home
GARY KNITTING MILLS
5508 West N.Y. N.J.
Call 201 - 863-0530

MALE - FEMALE

OPERATORS FINISHERS
Male or Female — on ladies coats
Call or apply in person COLLETTA
FASHIONS 66 Willow Ave Hoboken, NJ (201) 656-6391 — John Sciancale Pore

SERVICE

FREEDOM EXPRESS INC
White Diesel Tractors
16' - 19'
For Contract or Hire
110 Emerson Place Brooklyn
857-7200 - 1

PEDRO QUIMONES
401 E. 139th St. Bronx
Floor Scraping & Painting
All Work Guaranteed
Call 669-4517

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: 667-3680

DISPLAY
Outstanding buy 19 rm. house operated as an approved Home for the Aged, built on 5 1/2 acres of wooded land, midway between N. Y. C. and Philadelphia. Priced at \$120,000, — good income, living quarters on premises. Phone (201) 762-0274.

Outstanding Buy GROCERY AND DELICATESSEN for sale in Northern Dutchess County. Gd. family business, yearly gross over \$120,000. Real Estate optional.
Call (914) PLateau 8-4292

APPLES
Pick your own, Duryea Farms, Ackertown Rd., Monsey, NY. NY Thruway, Spring Valley Exit, West on Rte 59 to Saddle Rr. Rd. traffic light, left at light to Ackertown Rd. Left again. • [914] EL 6-1988.

HELP W. MALE

Lathe Hands — in Passaic. Modern machines, good working conditions, company paid benefits, family hospitalization & medical/surgical plan, holidays, vacations. 1st shift only, steady work. Call 201-473-3110 between 9 a.m. and 5 p.m.

CLERK FOR DELICATESSEN
Work near home full and part time Exp'd — part time, Saturday and Sunday.
HEATHCOTE DELICATESSEN
914 SCarsdale 3-3160

Electronic Engineers Electronic Technicians Meter Repairman and Trainees
Salary open.
Tel. Barry Katz 516 - 487-0500
Between 10:30 AM & 3:00 PM or make an appointment

A & M INSTRUMENTS
Community Drive
Great Neck, L.I., N.Y.
Bet. L.I. Expressway and Northern Blvd.

SCHOOL-BUS DRIVERS

FULL or PART TIME
EXCELLENT JOB
Call (914) NE 2-3444

CADDIES - ATT - CADDIES
Steady work next two months
\$6.00 per bag
Double call caddy master
201 - 377-6751
Braid Burn Country Club
Florham Park

TRUCK MECHANIC
WORK NEAR HOME
G.M.C. Dealer must be exp
Steady work nice working conditions
Call Mr BUSCH
516 - 741-5060.

STOCK BOYS
Permanent. Ladies Clothing Stores.
Must have good references. 5 day week. — MR. EPHRAM INC. — Call Mrs. Mazon CI 7-1375.

AUTO MECHANIC
Experienced — Work near home!
Steady, nice conditions paid holidays, vacations no Sunday work.
Melbern Service Center 780 Northern Blvd. Great Neck L.I. — Phone 516 - HU 2-6335

H. W. FEMALE

WANTED EXP OPERATORS ON JACKETS
Complete garment. Steady work — nice working conditions Union Shop
ANDY SPORTSWEAR
233 Powell St. Bklyn. Call 498-2779

SEWING MACHINE OPERATORS
to do plain sewing on Singer machines, some experience required —
DURALITE CO.
2 Barbour Ave., Passaic N.J.
201 - 773-8600

STOCK GIRLS
Permanent. Ladies Clothing Stores.
Must have good references. 5 day week. MR. EPHRAM INC. — Call Mrs. Mazon CI 7-1375

OPERATORS on single needle exp on dresses section work zipper setter exp all around LANDY MFG. CO. 7207 Broadway North Bergen
Call 201 - 869-9009

Rimos ir Juozo Bruzinskų SIUNTINIŲ ĮSTAIGA
siunčia dovanų siuntinius į Lietuvą ir SSSR. Krautuveje didelis pasirinkimas geros rūšies prekių žemomis kainomis. Priimami telefoniniai užsakymai ir sudaromi siuntiniai gauti paštu. Užsakomi rusiški automobiliai ir kitos prekės, daniški maisto siuntiniai, itališki akordeonai ir nylon'o lietaučiai. Parūpinami dolerio krautuvių kuponai.
370 UNION AVENUE • Telef. EV 4-4952 • Brooklyn N.Y. 11211

S & G MEAT MARKET
ANTANAS VAITKUS, vedėjas
84-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 9-5077
340 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 11211; STagg 2-4329
Papigintomis kainomis primame užsakymus VESTUVEMS ir POBŪVIAMS.
Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties.
Home-made Bologna

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS
Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausias rūšies pigiausias kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Uželkite ir įsitikinsite!
SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

"AIDAS" Radio - T. V. Lab.
94-17 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. HI 1-7747
Spalvuotos ir paprastos TV, radio stereo ir paprasti aparatai, versintuvai (air conditioner), magnetofonai (tape-recorder) — taisymas ir pardavimas.
SPAUDOS KIOSKAS
J. BUBLAITIS J. PASUKONIS

ŠVENČIŲ NUOLAIDOS
Automobiliams, Televizijų aparatams, Tape Recorders, Transist. Radijams ir Motociklams Ural 2 ir K-750M (su šonine sėdyne), kurias galite pirkti kaip DOVANAS savo giminėms ir U.S.S.R.

Papigintos kainos aukščiau išvardintoms prekėms, kurios yra mūsų kainoraščiuose, galioja nuo
spalio 1 d. iki gruodžio 31 d., 1967

Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis į mūsų affiliates:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106
Tel.: 215 WA 5-3455
arba į bet kurį jų skyrių.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
45 West 45 Street, New York, N. Y. 10036
Tel.: 212 CI 5-7905
arba į bet kurį jų skyrių.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY INC.
1530 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11216
Tel.: 212 IN 7-5522
arba į bet kurį jų skyrių.

PODAROGIFTS, Inc.
220 Park Ave. South, New York, N. Y. 10003
Tel.: 212 - 228-9547

Vienintelis Importuotojas Amerikai
Sios vokiečių gamybos Gyvenamojo — Kambario Spintos

Adolf Schragar Furniture, Inc.
Yorkvilės didžiausia, gražiausia baldų krautuve
DABAR: 336 East 86th Street (tarp 1 ir 2 Ave.) N. Y. C.
Tel. TR 9-0400
Atdara kasdien iki 9 v. vakaro, antradieniais ir šeštad. iki 6 v. vak.

LAIDOJIMO DIREKTORIAI
J. B. Shalins-Salinskas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest P'way Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidojimus. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija
Tel. Virginia 7-4499

Tel. Evergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius - Balsamuotojas
MODERNI KOPYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
FUNERAL HOME
Moderni kopyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRONAS
Licensed Manager
& Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

Evergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 2BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

Theodore Wolinnin, Inc.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
Moderniška kopyčia su
Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N.Y.
GRamercy 5-1437

Market 2-5172
BUYUS FUNERAL HOME
Mario Teixeira, Jr.
Laidotuvių direktorius
426 Lafayette Street
Newark, N.J. 07105
Paruošiamos garbingos laidojimo. Modernios kopyčios —
Oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
FRANAS VAITKUS
Laidotuvių direktorius
ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį. Moderniška kopyčia šermenimis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir i kitus miestus. — Tel. TR 6-6434

KARLONAS FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

MALDAKNYGE DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS
PREL. PR. JURO
Pataisytas III leidimas
Išleido Tėvai Pranciškonai
640 pusl. Kaina 2 dol. Labai patraukli, tinka kaip dovana visokiomis progomis. Gaunama pas knygų platintojus ar leidejus adresu:
Franciscan Fathers DARBININKAS
910 Willoughby Avenue
Brooklyn, N. Y. 11221

Long Island
statome įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Primame užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Visais reikalais kreiptis pas statybininką Andrių Armoną
Tel. 516 AN 1-2864

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuve GL 2-6916
Administracija GL 2-2923
Redakcija GL 5-7281

New Yorko lietuvių vyrų choras, vadovaujamas muz. V. Strolios, pradėjo darbą. Repeticijos vyksta: tenoram—ant-radieniais, bosams—trečiadieniais Lietuvių Atletų Klubu patalpose, Ridgewoode. Į choro eiles įsijungė V. Radzivanas. Choras sveikina savo naują narij ir laukia, kad ir daugiau naujų jėgų įsijungtų į jo eiles. Nauju choro pirmininku išrinktas K. Skobeika, sekretorius St. Vaškys, išd. J. Jankus. Kiti valdybos nariai yra P. Petrakis, Vl. Vasikauskas ir P. Vasiliauskas. Choro metinis koncertas numatoma su-ruošti apie kovo mėn., 1968 m.

Organizacijų atstovų susirinkimas įvyks rugsėjo 29, penktadienį, 7:30 val. vak. Atletų klubo salėje, 1332 Halsey St. Brooklyne. Bus sudaroma New Yorko A. L. Taryba ir aptariamai jubiliejinių metų minėjimo planai. Visos organizacijos kviečiamos atsiųsti savo atstovus.

Vyr. Skaučių Židinio pirmoji sueiga šį rudenį įvyks spalio 4, trečiadienį, 7:30 val. vak. dr. H. Lukaševičiaus namuose: 85-64 98th. St., Woodhaven, N.Y.

Muz. Algirdas Kažanauskas akomponuos Angelų Karalienės parapijos choro koncerte, kuris bus spalio 15 Granados viešbutyje pagerbiant kun. A. Petrauską ir kun. J. Aleksioną. Bilietai į koncertą ir pokylį gaunami Angelų Karalienės parapijos raštiniėje. Galima skambinti telefonu ST 2-2086.

Amerikos Liet. Katalikių Moterų Sąjungos New Yorko ir New Jersey apskrities kuopų atstovų suvažiavimas įvyks šį sekmadienį, spalio 1 d., 1 v. popiet. Apreiškimo parapijos salėje, North 5th. and Havemeyer gatvių kampas, Brooklyn. Susirinks atstovės iš visų penkių New Yorko liet. parapijų ir iš New Jersey — Elizabeth, Kearny, Linden ir Newark kuopų. Darbotvarkė — kuopų pranešimai, Sąjungos suvažiavimo pranešimai ir tolimesnės veiklos nutarimai. Dabartinės apskrities valdybos pirmininkė yra E. Kezienė iš Woodhaveno, N.Y. Apskrities kuopų suvažiavimai daromi kasmet vis kitos kuopos globoje. Šiemet tenka suvažiavimą globoti Apreiškimo parapijos 29 kuopai, kurios energinga valdyba su pirmininke O. Kubilienė ruošiasi viešniai priimti kuo gražiausiai. Ta proga rengia pietus, į kuriuos kviečia apsilankyti visus, kurie nori praleisti laiką lietuviškoj nuotaikoj, padainuoti lietuviškas dainas ir pasimatyti su savo draugais bei pažįstamais. Tie, kuriems įdomu pakalbėti sveikatos klausimais, galės išgirsti dr. Julitos Trojanienės paskaitą. Meninę dalį atliks jaunos lietuvaitsės. Visi kviečiami bilietus įsigyti pas platintojas. Įėjimo auka tik \$2.50. Tuoj po pietų įvyks suvažiavimo atstovų posėdis.-R.

Įdomi siuvinų paroda "Stitches" išstatyta Museum of Contemporary Crafts patalpose, 29 West 53rd. St., New York, N.Y. Paroda atidaryta kasdien nuo 11 val. iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 1 iki 6 val. Paroda, kurioje galima matyti įvairius istorinius ir šių dienų pavyzdžius iš įvairių kraštų, uždaroma lapkričio 5.

Henrikas Kačinskas LMKF New Yorko klubo ruošiamame Vinco Mykolaičio-Putino minėjime skaitys jo poeziją. Minėjimas įvyks spalio 29-tą Knights of Columbus salėje, 86-22 85th. St., Woodhaven, N.Y.

Darbininko metiniame parengime, kuris įvyks spalio 8, sekmadienį, 4 val. popiet. St. Thomas salėje Woodhavene, bus suvaizdinta P. Vaičiūno 5 veiksmyų pjesė "Nuodėmingas angelas". Įėjimo bilietus galima gauti Darbininko administracijoje (telef. GL 2-2923) ir pas M. Salinskienę (telef. VI 7 4499). Bilietų kainos: 3 dol., moksleiviams 2 dol., rezervuotos vietos 4 dol. Bilietus galima įsigyti ir iš anksto asmeniškai ar per paštą. Visuomenė kviečiama gausiai į šį lietuvišką vaidinimą atsilankyti.

Ieškoma nuolatinė pardavėja moterų drabužių krautuvei. Dirbti reikia ne visą dieną. Reikia mokėti angliškai. Kreiptis telef. 849-7240.

Bayside, Queens, ieškoma moteris prižiūrėti paliegusią senutę. Geras atlyginimas už patarnavimą 3-5 d. savaitę, privatus kambarys. Pageidaujama tarnybos metu nakvoti vietoj. Savaitgaliai laisvi. Informacijai skambinti vakarais po 7 val. Tel. BA 4-0104.

Išnuomojami gražūs ir šviesūs kambariai. Pageidaujama suaugusių šeima. Tel. 647-3796.

Darbininko skaitytojam išsiųstos laimėjimų knygutės. Laimėjimų ištraukimas įvyks metinio parengimo metu spalio 8 d. šv. Tomo auditorijoje, vaidinimo pertraukos metu. Iki šiol knygučių šaknelių negažinę kviečiami tai atlikti dar šią savaitę ir tokiu būdu dalyvauti laimėjimų traukime. Administracija taip pat visus kviečia pasigėrėti P. Vaičiūno pjesė "Nuodėmingas angelas". Pradžią 4 val. popiet.

Elena Kepalaitė atidaro šokių studiją vaikam, kur bus mokoma baletu ir išraiškos šokio. Registruotis pas ją pačią vakarais tel. HI 1-9679. Pirmasis studijos susirinkimas — pasitarimas bus spalio 10 d. 7 v.v. Franklin K. Lane mokyklos patalpose, Woodhavene.

Rašytojo St. Zobarsko, Manyland Books leidyklos savininko, privatus adresas pasikeitė. Naujas adresas: 84-39 90 St., Woodhaven, N.Y. 11421. Leidyklos adresas: Box 266, Wall St. Station New York, N. Y. 10005.

Klierikas Domininkas Valenti iš Romos rašo: "Pereitais metais, kai išvažiavau į lietuvių kolegiją Romoje, p. Baltarušaitienė parašė labai gražų straipsnį apie mane. Dėl to aš esu jai labai dėkingas. Bet tame numeryje trūko vieno žmogaus vardo. Aš žinau, kad ne-tyčia jo vardas nebuvo paminėtas, bet vis dėl to, nors ir vieneri metai jau praslinko, mano sąžinė neleidžia man būti ramiam kol nepaminėsiu žmogaus, kuris buvo man taip malonus ir daug padėjo per visus aukštesnios mokyklos metus tiek moraliai tiek pinigini. Jis tikrai buvo nepaprastai geros širdies ir vis dar nepamiršta manęs, nors ir esu toli nuo jo globos. Tas didžios dvasios asmuo yra mano buvęs klebonas ir slaptas geradaris kun. N. Pakalnis. Dabar, mokėdamas rašyti lietuviškai, norėčiau viešai jį pagerbti. Prašyčiau, kad jis priimtų mano ir mano tėvelių širdingiausią padėką, kurie jį labai pamilo. Dėkul."

Brocktoniečiai, išrinkime į councillor lietuvių "Hip" Moncevicz

Hipolitas Moncevičius yra su-sipratęs lietuvis ir gerai pažįsta miesto politiką. Jis supranta 6-to Wardo problemas ir gali mums labai daug padėti. Pavyzdžiui: kada jis buvo išrinktas konsulmanu iš 6-to Wardo, tuomet Montello sekcijoje, kur lietuviai daugiausiai apsigyvenę, jo pastangomis visuomet sniegas buvo nukastas ir neprašius. Jam pralaimėjus rinkimus, kitas konsulmanas visai nesirūpino lietuvių apgyventoj sekcijoje sniego nukasti. Jis niekad pas lietuvius nepasirodė. Taigi, lietuviai, perrinkime Hipolitą Moncevičių vėl į 6-to

Wardo concilmanus. Pirmieji rinkimai bus spalio (Oct.) 10 d.

Hipolitas Moncevičius yra išsimokslinęs žmogus. Baigęs Sv. Kryžiaus kolegiją, Brown universitetą ir lankęs Bostono universitetą. Jis priklauso prie visų lietuviškų klubų, Sv. Vardo draugijos, Jėzaus Nukryžiuotojo seserų Field Day parengimų pirmininkas, Sv. Kazimiero par. bažnyčioje kolek-torius. Žodžiu, Hipolitas Moncevičius yra veiklus lietuvis ir noris kiekvienam padėti. Taigi, visi kaip vienas atiduokite savo balsus už "Hipi". (skelb.)

**BOSTONO
ZINIOS**

Bostono LB Jaunimo sekcijos komitetas spalio 7 ruošia sekcijos šokius So. Bostono L. Piliiečių dr-jos trečio aukšto salėje. Pradžią 8 val. vak. Gros Ken Jordan kvartetas (anksčiau Diamond Trio) iš Worcesterio. Taip pat bus ir meninė programa.

Išvyką į gamtą spalio 8 organizuoja Bostono LB Jaunimo sekcijos komitetas. Programoje: sportas, vaišės ir dainos. Norį dalyvauti renkasi 1 val. popiet. prie So. Bostono Lietuvių Piliiečių dr-jos salės.

Petro Viščinio vedamos Lietuvių radijo valandos rudens parengimas įvyks ne spalio 22, kaip kelis kartus buvo rašyta, bet spalio 8. So. Bostono Lietuvių Piliiečių dr-jos salėje trečiame aukšte. Meninę programą atliks Worcesterio lietuvių meno mėgėjų ratelio grupė, vadovaujama muz. V. Burdulio. Sokiam gros F. Smito orkestras. Pagal įėjimo kortelių šakneles skiriamos trys dovanos: \$25, \$15 ir \$10 pinigais. Įėjimo kortelės platinamos iš anksto. Laukiama daug svečių net iš tolimesnių apylinkių, nes programa plačiai girdima ir mėgiama. Parengimu tikimasi sustiprinti programos finansinę padėtį, reikalingą tolimesniam programos tobulinimui ir įvairinimui. Juo toliau, juo daugiau laiko programa skiria mūsų visuomeniam ir kultūriniam reikalui. Rugsėjo 8 buvo minima net per dvi programas. Buvo perduotas prof. Zeno Ivinskio pasisakymas dėl Rugsėjo 8 minėjimo ir ištrauka iš B. Bruogos "Milžino paunksmės" — Svitrigailos priešai prie Vytauto karsto Traukuose. Tolimesnis programos

tobulinimas pareis nuo parengimo pasisekimo.

Sv. Petro parapijos mokykloje rugsėjo 24 praveista registracija sekmadieninėm tikybos pamokom. Pamokos pradamos spalio 1 parapijos mokykloje po 9 val. mišių. Tėvai, kurių vaikai lanko viešas pradi-nes mokyklas, raginami pasirūpinti, kad vaikai reguliariai šiose pamokose dalyvautų.

Trečiadienį vakarais 7 val. šv. Petro parapijos mokykloje prie parapijos bažnyčios vyksta tikybos pamokos aukštesnes mokyklas lankantiems mokiniams ir taip pat kitiems, kurie nori pagilinti savo tikėjimo pažinimą. Po šių tikybos pamokų įvyksta CYO organizacijos susirinkimas.

Bostono arkivyskupijos The Labor Guild spalio ir lapkričio mėnesių antradienį vakarais organizuoja vadinamus Industrial Relations kursus. Kursuose bus dėstoma viešas kalbėjimas, greitas skaitymas, socialinės krikščionių problemos ir kiti dalykai. Kursai vyks pastatuose, kur seniau buvo jėzuitų vedama aukštesnioji mokykla. Mokestis už šias pamokas yra 15 dol. Suinteresuoti gali kreiptis 761 Harrison Ave., Boston. Telef. KEnmore 6-84-40.

Laboure Center įstaiga, 371 W. 4th. St., So. Boston, praneša, kad veitui teikia pagelbą būsimom motinom arba motinom su kūdikiu iki 1 metų amžiaus. Motinos, kurios norėtų šia pagelba pasinaudoti, prašomos kreiptis į Sister Denice, Laboure Center. Telef. 268-96-70.

PLAUKŲ PAŠALINIMAS
Specialistai — įsikūrę jau 20 metų. Rekomenduoja žymūs odos daktarai ir ligoninės. 41 Winter Street — 7 aukštas, Boston, Mass.; Tel. 426-1340
Miss O'Sullivan

Scena iš "Nuodėmingo angelo". Vaidina Rita Ausiejūtė ir Birutė Vaičiūrgytė
Nuotr. K. Čikoto

Maloniai kviečiame atsilankyti į DARBININKO VAKARĄ spalio 8, sekmadienį, 4 v. popiet šv. Tomo parapijos salėje, 88 Street ir Jamaica Avenue.

(Jamaica linijoj išlipti Forest Pkwy. ar Woodhaven Blvd.)

BOSTONO DRAMOS SAMBŪRIS

vaidina P. VAIČIŪNO 5 v. pjesę

NUODĖMINGAS ANGELAS

Režisuoja —
ALEKSANDRA GUSTAITIENĖ

Dekuratorius —
VIKTORAS VIZGIRDA

Šokio priežiūra —
TATJANA BABUŠKINAITĖ

Apšvietimas ir muzika —
ROMAS ŠLEŽAS

Grimas —
STASYS SANTVARAS

Įeinant aukojama 3 dol.
Studentams — 2 dol.
Rezervuotos vietos — 4 dol.

Veiks spaudos kioskas, bus naujų knygų ir muzikos plokštelių

Petro Vaičiūno kūriniai ilgą laiką sudarė didžiausią dalį nepriklausomos Lietuvos dramos teatro repertuaro. Jis duoda gana plačią schemą ir erdvę aktoriams ir režisieriams kūrybai.

"Nuodėmingas angelas" patraukia dėmesį ne tiktai gyva dramine įtampa ir komiškomis prošaistėmis, bet ir turinio požiūriu yra ir šiandien žiūrovui priimtinas, nes neparemtas jokiomis dienos aktualijomis ir dėl to nė kiek nepasenęs. Taip pat tenka atsižvelgti ir į tai, kad šis veikalas čia dar nevaizduotas, o jaunesniajai kartai ir visai nepažįstamas.